

16 25.9.2013

KIRKKO & KOTI

**Sanna Huttunen kaipaa
kirkolta sanomaa
anteeksiantamuksesta.**

→ 20

**KIRKKO
& KOTI**

100
vuotta
1913–2013

**30-vuotias Kallaveden
kirkko juhlii pian.**

→ 6

**Satavuotiaalle
Männistön kirkolle
jäähyväiset**

→ www.kirkkojakoti.fi

Hiljaisuudessa voi tuntea Pyhän

→ 10-11

AJANKOHTAISTA

Kokemuksellista vai karua kristillisyyttä

Hengen uudistus –liike kantaa huolta kirkon tulevaisuudesta.

Jumaluuden kolmannen persoonan toiminta nykyajassa mielletään helposti karismaattisuudeksi, vaikuttavia henkilökohtaisia kokemuksia korostavaksi. Hengen uudistus –liike järjestää eri puolilla Suomea vuosittain seminaareja, joilla se haluaa herätellä kirkkoa sisältäpäin.

”Kuopion seminaarissa ei karismaattisista kokemuksista juuri puhuttu. Kokemukset ovat sinänsä hyviä, mutta fiilistelyn metsästys ei riitä houkuttelemaan tai sitouttamaan kirkkoon”, arvioi tapahtumaa järjestänyt hiipakuntasihtööri **Kati Jansa**.

”Eihän Henki ole vain irrallinen vieraili ja seurakunnissa, vaan Hän on jo siellä: Sana ja sakramentit, joiden kautta Henki toimii joka päivä, pitää yllä, koossa ja elossa koko

kirkkoa. Henki toimii niin kuin toimii. Suomalaisittain se vaikuttaa usein hiljaisesti ja vaatimattomasti”, Kati Jansa vetää yhteen päivän puhujien antia.

Erityisen innostavasti esiintynyt piispa **Voitto Huotari** korosti Hengen juurevaa läsnäoloa kirkossa.

”Pyhä Henki ei ole läsnä vain meidän tunteiden mukaisesti, satunnaisesti joskus siellä, toisinaan tuolla. Hän on keskuudessamme pysyvästi läsnä Sanassa ja sakramenteissa kansankirkossakin. Meidän tunteemme eivät ole Pyhän Hengen läsnäolon mitta. Silti rukouksemme on, että voisimme kokea hänen läsnäolonsa myös tunnevoimaisesti omassa elämässämme ja kirkossamme”, Huotari puhui.

Hengen uudistus –liikkeen toissa viikolla järjestämä seminaari Missä mennään, kansankirkko tarjosi oikein oivallisen katsauksen kirkon tilaan ja haasteisiin. Useissa puheenvuoroissa painotettiin, että Pyhä Henki ei ole kansankirkolle vierasta eikä tuontitavaraa. Puhujina oli paikallisten asiantuntijoiden lisäksi

Ajatuksia herättelivät piispat Jari Jolkkonen (vas.), Voitto Huotari, opetusneuvos Veikko Pöyhönen. Kuvassa myös Airi Pöyhönen.

mm. Kirkon tutkimuskeskuksen johtaja **Hanna Salomäki** ja kaksi piispaa: Huotarin lisäksi palavan puheenvuoron piti piispa **Jari Jolkkonen**. Hän esitti visiona uudistuvan kirkon teeseistä.

Jolkosen puheenvuoro kannusti etsimään hengellisyyttä, aitoa kirkon yhteyttä. Kansankirkko ei ole mennyt vaan elävää nykyaikaa: ”Edelleen saamme uskoa, että kansankirkosta voi päästä taivaaseen.”

Kirkon Rakentajien Foorumin seminaari Kuopion Keskuseurakuntatalolla jäi kuitenkin vaisuksi sikäli, että kuolla oli vain nelisenkymmentä kuulijaa. Heistä suurin osa oli pappeja. Maailloista mukana oli muutamia

valtuutettuja.

”Arkipäivänä järjestettyyn tapahtumaan on vaikea maallikoiden päästä mukaan”, arvioi tilaisuudessa puheenvuoron käyttänyt kirkkoherra **Jaana Marjanen**.

Koko päivän kestänyt tapahtuma päättyi messuun Tuomiokirkossa.

ULLA REMES

Lue lisää: http://www.hengenuudistus.fi/kirkonrakentajien_foorumi/seminaarit

Kokemuksellisuudesta kirkossa jatkaa keskustelua Ilpo Rannankari Radio Savossa 3.10. klo 11.40.

PYSÄKILLÄ

Eettinen ruoka – parempi maailma

Nykyinen ruuan-tuotanto riittäisi maailman väestön tarpeisiin, jos se vain jakautuisi oikeudenmukaisemmin.

Maailmassa tuotetaan ruokaa enemmän kuin koskaan, mutta nälkäongelmaa ei silti ole saatu kuriin. Kehittyneissä maissa sairastutaan, koska syödään liikaa. Kehitysmaissa puolestaan sairastutaan ja kuolaan ruuan puutteen vuoksi. Epätasainen jakautuminen ei ole ainoa ruokaa liittyvä ongelma. Myös eettisyyteen ja tuotannon ekologisuuteen liittyy kovia haasteita.

”Ilmastonmuutos, maapallon kantokyvyn rajojen ylittyminen, biodiversiteetin kapeutuminen, tuotantoläinten hyvinvointi”, Itä-Suomen yliopiston ympäristöpolitiikan oppiaineessa tutkijatohtorina toimiva **Markus Vinnari** luettelee.

Oma kyseenalainen lukunsa on ruuan päätyminen jätteeksi. YK:n maatalous- ja elintarvikejärjestö FAO:n arvion mukaan vuosittain kolmasosa ihmisravinnoksi tuotetusta ruuasta menee hukkaan. Haaskatun ruuan aiheuttamat kasvihuonepäästöt ovat suuremmat kuin minkään yksittäisen maan Yhdysvaltoja ja Kiinaa lukuun ottamatta.

Ruokahävikki kuriin

Varsinkin kehitysmaissa ruokaa pilaantuu tehotuotannon ja maanviljelyn, puutteellisten varastointitilojen sekä kehitysmättömien keräily- ja jakeluvierkostojen takia. Rikkaissa maissa puolestaan suuria määriä ruokaa päätyy jätteen-

si kaupoista, ravintoloista ja kotitalouksista. Näin siksi, että elintarvikkeita ostetaan liikaa ja aterioiden tähteitä heitetään pois.

Vaurissa maissa ruokahävikkiä olisi mahdollista pienentää asennekasvatuksella.

”Jokainen voi itse vaikuttaa omaan kulutukseensa”, Vinnari painottaa.

”Olemme kyllä tiettyssä määrin myös kaupan rakenteen uhreja. Meidät on opetettu siihen, että aina on tuoretta tarjolla. Silloin ehkä tulee helpommin heittäneeksi pois käyttökelpoista, mutta ei enää niin priimaa ruokaa. Pohjimmiltaan kuitenkin kuluttaja itse päättää miten toimii.”

Valikoimien runsaus vaikuttaa osaltaan siihen, että kauppojen tiskeille jää myymättömiä tuotteita. Varsinkin myymätön tuotetavara päättyy äkkiä jätettäisiin.

”Valikoimien rajoittaminen on vaikeaa. Kuinka päättää sen, mitä jätetään pois? Tämänkin on valistuskysymys”, Vinnari pohtii.

Ruuan pois heittäminen kertoo myös siitä, että ruoka sittenkin on tänä päivänä aika halpaa.

”Jatkuvasti kuulee taivasteluita siitä, miten kallista ruoka meillä on ja koko ajan sen hinta vain nousee. Mutta kun asiaa tarkastelee historian valossa, niin itse asiassa ruoka ei ole koskaan ollut suhteellisesti näin halpaa.”

Poliittinen tahto ratkaisee

Maailmassa siis riittää ruokaa, mutta sitä ei ole kaikkien ulottuvilla. Nykyinen tuotantotapa ja sen nostamat kustannukset aiheuttavat sen, että köyhillä ei ole varaa hankkia ruokaa markkinoilta. Karuissa olosuhteissa toimeen tulevat kasvit ja vihannekset ovat menettäneet viljelypinta-alaa niin sanottuilla rahakasseilla. Tehotuotanto valtaa viljelyä myös esimerkiksi biopolttoainoiden viljelyyn.

Ruoka ei ole vain elinehto. Se on myös kauppatavaraa, jonka hintaa säätelevät maailmanlaajuiset sopimukset ja maailmanmarkkinat.

Paikallis- ja kausiruuan suosiminen on eettinen ja ekologinen teko.

”Ruokavarantojen jakaminen oikeudenmukaisemmin on aika pitkälti poliittisesta tahtotilasta kiinni. Miten maataloustuet ja kautuvat länsimaissa? Miten paljon tuetaan viljan vientiä kehitysmaihin?”

”Kehitysmaat eivät saa omaa tuotantoaan vetämään, kun muualta tulee halpaa viljaa.”

Luonnon ja eläinten arvo

Kestävän kehityksen ruokatutuoita pohdittaessa joudutaan miettimään myös sitä, onko luonto vain väline, vai onko luonnolla ja eläimillä jokin suurempi arvo. Ruuantuotannon aiheuttama hiilijalanjälki, ympäristön saastu-

minen ja eläinten hyvinvointi ovat asioita, jotka ovat viime vuosina yhä enemmän nousseet keskustelun keskiöön.

Ruokatutuoannon suuntaamiseksi koh-ti kestävämpää kehitystä on haettu ratkaisuja niin vanhoista kuin uusistakin toimintamalleista. Esimerkiksi luomu ja syväekologia nojautuvat siihen, miten joskus ennen on toimittu.

”**Pentti Linkola** on suomalaisille varmasti tunnetuin syväekologian puolestapuhuja. Hänen mukaansa meidän olisi palattava kausiruokaan ja käytettävä ravinnoksemme paikallisia antimia.”

✚ **Kuopion seurakuntien** yhteinen seurakuntaneuvosto päätti, että Tuusniemen seurakuntatalon muutos- ja korjaushanke käynnistetään. Remontti on suunniteltu aloitettavaksi tämän vuoden marraskuussa ja päättyväksi kesäkuussa 2014.

✚ **Naisten Pankki** järjesti syyskuun puolivälissä valtakunnallisen Kävele naiselle ammatti –tapahtuman, jonka avulla kerättiin rahaa kehitysmaiden naisten auttamiseksi. Tapahtuma keräsi yli 1000 kävelijää ympäri Suomen. Kuopiossa osanottajia oli 40 ja he keräsivät Naisten Pankille 730 euroa.

✚ **Siilinjärven seurakunnan** kirkkoneuvosto on valinnut seurakunnan I kanttorin virkaan musiikin maisteri Marjaana Kais-ton. Virkaa haki 18 henkilöä, joista haastateltiin 8.

Neuvosto tarkisti myös hautauksten maksuja. Hautapaikkahintoihin ja hautausmaksuihin on nyt lisätty maksut tuhkan siirto-lusta muistolehtoon sekä siirto-urnan vuokra.

✚ **Piispainkokous hyväksyi** oppaan monikulttuurisiin kirkollisiin

toimituksiin ja perhejuhliin. Oppaan taustalla on tarve laatia ohjeistusta yhteisiin perhejuhliin, joihin osallistuu myös toiseen uskontoon kuuluvia.

Monikulttuurisia tilanteita voi ilmetä esimerkiksi hautaan siunaamisen, lapsen kasteen, avioliiton siunaamisen tai perheen nuoren rippikoulun yhteydessä.

Piispainkokous päätti myös, että jatkossa papiksi vihittäville vaaditaan todistus osallistumisesta seurakunnan toimintaan. Syy on se, että

niin monen teologin seurakuntayhteys on ohentunut.

✚ **Kirkon Ulkomaanavun** nopean toiminnan joukot suomalaisissa seurakunnissa ovat aloittaneet lipaskeräyksen Syriian sodan uhrin auttamiseksi. Keräys koskee Suomen kaikkia seurakuntia.

Ulkomaanapu on esittänyt seurakunnille myös kolehtivetoa seurakunnan kriisirahastoista.

✚ **Suomen Lähetysseura** lähettää hätäapua Namibiaan ja valmistelee avun lähettämistä Angolan. Maat kärsivät pahimmasta kuivuudesta 30 vuoteen ja näläkkriisin keskellä elää jo 2,6 miljoonaa ihmistä.

✚ **Oulun ev.lut. seurakuntien** verkkosivulle on koottu näytteitä hautajaisiin sopivasta urku- ja laulumusiikista. Sivulta löytyy linkit neljäntoista urkukappaleeseen ja kymmeneen yksinlauluun.

Musiikkinäytteet on tehty helpottamaan hautajaisten suunnittelua ja musiikin valintaa. Verkkosivun osoite on www.oulunseurakunnat.fi/hautajaismusiikkia.

PÄÄKIRJOITUS

Kansojen kirkko

Viime sunnuntaina vajaan viisisataa Männistön seurakuntalaista hyvästeli kirkkonsa: viimeinen luterilainen messu satavuotiaassa vanhassa kirkossa päättyi sadonkorjuun tunnelmiin, haikuteen. Siihen, että jokaisella ajalla on omat tapansa kylvää ja korjata satoa.

Samaan aikaan Pakistanin Peshawarissa kuoli 80 kristittyä ja yli 100 loukkaantui yhdistyneessä protestanttisessa kirkossa itsemurhapommi-iskussa. Se oli tuhoisin Pakistanin kristittyjä vastaan tehty isku. Samalle päivälle osui vielä raivokas kaupakeskus-tragedia Kenian Nairobissa, jonka tekijöistä yhden terroristin kerrottiin mahdollisesti olevan suomalainen.

Ajan haasteista suurimpia lienee väkivallan, vihan, sodan voittaminen. Se haaste ei valitettavasti ole uusi.

Kirkko, rauhan rakentaja, sovinnon etsijä – entistä enemmän kristilliselle rauhantyölle on kysyntää. Kirkon tehtävää on aina mietitty uudestaan, kunkin ajan haasteisiin vastaavaksi.

Oxfordissa 1937 mietittiin myös kirkon tehtävää. Silloinen lähetyskongressi ilmaisi asian kirkaasta: Kirkko olkoon kirkko.

Piispa Jari Jolkkonen avasi viimeisimmäksi visiona uudistuvan kirkon haasteista Kuopiossa toissa viikolla Missä mennään kansankirkko –seminaarissa. Kirkko ei ole mikään Kelan haarakonttori tai valtion virasto, vaikka nykykirkon kiusaus onkin laistostuminen ja hengellinen velttoisuus, jonka sosiologi nimeäisi sisäiseksi maallistumiseksi. Kansankirkko ei Jolkosen mukaan voi olla nationalismin eikä valtiokirkollisuuden linna: rasismi pysyy syntyinä aina.

Kirkko on kansojen kirkko, ei kansan kirkko. Varoitavana esimerkkinä löytyy 1930-luvulta saksan kirkon jakautuminen.

Kirkko on rakkaudessa elävä yhteisö. Se ei ole palveluiden tuottamista, vaan elävän Jumalan palvomista varten. Se on diakonian toteuttamista varten. Diakonia toteutuu myös pakolaisia vastaanottavassa työssä.

Suomeen on tulossa 500 pakolaista Syyriasta. Kaikki pakolaiset haastatellaan henkilökohtaisesti ja kaikilla on YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n taustoitusta takanaan. Pakolaisia ei valikoida uskonnon pohjalta.

Kirkkokaan ei valikoi, keitä se auttaa. Hätä velvoittaa auttamaan.

Silloin kun tilanne ei ole akuutti, tehdään ennakkoarvioita tai jälkiä siivoavaa työtä. Esimerkiksi Kuopion Tuomio-kirkossa koottiin viime sunnuntaina maahanmuuttajia messuun, jonka saarnassa ruandalaisista maahanmuuttajaa haastateltiin. Ihmiselle puuttet ja olosuhteet eivät ole olennaisimpia, vaan tärkeämpää on se, mitä ihminen tekee toiselle ihmiselle, miten ihminen kohdataan. Usko antaa aina turvaa.

Voisiko ajatella, että Männistön kirkon siirtyminen katoliselle kirkolle voi olla osa rauhantyytiä: katolinen kirkko kasvaa nimenomaan maahanmuuttajien keskuudessa. Lähes 70 prosenttia maahanmuuttajista on kristillisiin kirkkoihin kuuluvia. Kirkko, jos mikä, kotouttaa ja opettaa elämään sovussa kaikkien kanssa.

ULLA REMES
ulla.remes@evl.fi

minnassaan kestävän kehityksen.” Vinnari muistuttaa, että muutokset eivät tapahdu hetkessä. Kestävän kehityksen edistämiseksi on nähtävissä positiivinen suuntaus, kun katsotaan asiaa pidemmällä kaukoputkella.

”Nykyään siitä jo puhutaan ihan toisella tavalla kuin vaikkapa kolmekymmentä vuotta sitten. Kestävä kehitys on myös mukana kaikkien puolueiden poliittisissa ohjelmissa.”

HELI HARING

Positiivista kehitystä

Monet ihmiset ovat nykyään hämillään ruokavalintojensa edessä. Valitsepa miten tahansa, niin aina tekee hallaa joko ilmastolle, eläimille tai kehitysmaiden viljelijöille. Onko ylipäättään edes mahdollista syödä eettisesti ja ekologisesti oikein?

”Totta kai se on mahdollista. Rakenteita pitäisi vain muokata siihen suuntaan, että oikeanlaisia valintoja olisi helpompi tehdä.”

”Muun muassa suurkeittiöt jo aika hyvin huomioivat omassa toi-

KOLUMNI

Auktoriteettia vai ei?

Kristillinen usko sitoutuu aina omaan aikaansa, paikkaansa ja ympäristöönsä. Se tulkitsee, antaa merkityksiä, kysyy ja vastaa juuri niihin asioihin jotka ovat siinä nimenomaisessa hetkessä läsnä ihmisten ja yhteisöjen elämässä. Ilman tätä ominaispiirrettä kristillinen usko olisi jäänyt vain yhden ajan ja kulttuuripiirin ilmiöksi, kuriositeetiksi historian lehdille.

Kristinuskon sydänaalueet ovat muuttuneet historian aikana. Tavat, muodot ja organisaatio ovat muuttuneet. Myös kristinuskon ikuista sanomaa pelastuksesta on tulkittu aina kulloisellekin ajalle ja ympäristölle mielekkäällä tavalla. Sana tulee lihaksi ja puhuttelee ihmisiä juuri siksi.

Tätä kristinuskon muuntautumis- ja puhuteluvoimaa kutsutaan kontekstuaalisuudeksi. Itse katson että se on sukua suhteellisuudentajulle. Mistä juuri meidän aikaamme on kyse, ja miten peilaamme sitä Jeesus Nasarettilaisen opetuksen, toiminnan ja pelastustyön valossa?

Kun tapahtuu kulttuurin muutoksia, myös kirkon on asemoiduttava uuteen tilanteeseen. Tämä ei tarkoita vain ulkonaista sopeutumista, vaan perimäisten kysymysten äärelle palaamista. Askaruttaako ihmisiä tänään samat kysymykset kuin isovanhempiamme? Vastaukset ihmisten ikuisiin kysymyksiin kirkolla ovat hyvin hallussa, mutta muistiko kukaan ottaa selvälle mitä kysyttiin?

Miten nyt käynnissä olevaa kulttuurin muutosta voisi luonnehtia? Auktoriteettien ja instituutioiden aika on ohitse. Oikean opin sijaan kiinnostavampaa on oikea toiminta. Uskonnon odotetaan olevan tänään demokraattista, yksilöllistä, voimaannuttavaa, itseohjattavaa, kokonaisvaltaista, merkityksellistä, välittömästi vaikuttavaa ja persoonaa eheyttävää.

On hyvä miettiä, mikä uskossa onkaan kehälistä ja mikä ydintä. Se sijaan että keskitämme kaikki voimavarat varjelemaan uskon ulkokehää, meidän on avattava rajat auki ja nostettava ydin esille. Evankeliumi ei ole perusolemukseltaan ”ei” vaan ”kyllä”. Kaikki mikä ei ole evankeliumin vastaista eikä vahingollista ihmiselle, on kristitylle sallittua.

KATI KEMPPAINEN

Palveleva puhelin ruuh kautuu edelleen

Kirkon ylläpitämä Palveleva puhelin kykenee vuosittain vastaamaan vain noin kolmanneksen siihen soitetuista puhelusta. Apua antaa silti jo 1300 vapaaehtoista ja 500 kirkon työntekijää.

Keskusteluapua tarjoavaan Palvelevan Puhelimen numeroon tulee joka vuosi yli 120 000 soittopyyntiä, jotka jäävät vaille vastausta. Vapaaehtoiset päivystäjät tai seurakunnan diakoniatyöntekijät vastaavat joka vuosi 70 000 puhelua.

Palvelevan puhelimen koordinaattori **Titi Gävert** kirkkohallituksesta sanoo, että päivystäjät ja lisäksi tilanteeseen vaikuttaa se, että pieni osa soittajista soittaa palveluun jopa useita kertoja saman illan aikana.

”Voisimme palvella nykyistä useampia, ellemmme auttais samoja ihmisiä monta kertaa samana iltana”, Gävert toteaa.

Erityisen usein soittelevat henkilöt tulevat pitkään toimineille päivystäjille vuosien mittaan tutuiksi, vaikka nimetömät puhelut ohjautuvat sattumalta vapaina oleviin linjoihin eri puolilla maata.

Koordinaattorin mukaan palvelua paljon käyttäville ei pystytä antamaan puhelimitse heidän toivomaansa apua.

”Kun yhteiskunnan muu apu on kortilla, on hyvä, että Palveleva puhelin täydentää sitä. Mutta tämän enempiä me emme voi tarjota. Silloin täytyy hakea apua muualta. Autamme niin paljon kuin voimme, mutta meidänkään rahkeet eivät riitä rajaansa enempää.”

Paljon ei ole tehtävissä, koska soittajien puhelinnumeroita ei tallenneta. Muun muassa Irlannissa vastaavassa palvelussa käytössä oleva soittonesto ei ole Suomessa teknisesti mahdollista.

”Muutamissa Euroopan maissa on käytössä malli, jossa soittajan kanssa pyritään sopimaan, kuinka usein hän voi soittaa. Jos soittaa useammin, niin numero blokataan niin, ettei pääse soittamaan esimerkiksi seuraavaan neljään tuntiin”, Gävert kertoo.

Helpotusta hädässä olevalle

Viime vuosina ruuhkia on pyritty purkamaan työvuorojärjestelyillä. Mukana toiminnassa on yhteensä 1300 vapaaehtoista ja noin 500 kirkon työntekijää. Suurin osa kaksi-kolme tuntia kestävästä työvuoroista ajoittuu ruuhkaisimpiin aikoihin.

Siilinjärveläislähtöinen Gävert toimi itse päivystäjänä työskennellessään Vuosaaren seurakunnan diakonina. Hän sanoo päivystäjien kohtaavan puheluissa asioita laidasta laitaan.

”Osa on arkipäiväisiä asioita – joku voi tarvita ihmisen, jonka kanssa vaihtaa muutama sana ennen nukkumaanmenoa. Osalla on akuutti kriisi päällä: väkivaltaa, rankkoja sairauksia, työttömyyttä ja taloushuolia”, Gävert luettelee.

Oma lukunsa ovat itsemurhaa harjoittavat tai sitä jo yrittäneet, joilta tulee puheluita säännöllisesti. Vaikeimmat tilanteet vaativat ammattiapua, mutta päivystäjän kanssa keskustelu voi parhaimmillaan antaa hädässä ole-

valle helpotuksen tunnetta.

”Aika usein soittaja voi kiittää ja sanoa, että nyt hän tietää, miten jatkaa. Tai että puhelu helpotti oloa ja nyt voi mennä nukkumaan.”

Keskustelu soittajan ja päivystäjän välillä voi jäädä ainutlaatuiseksi, koska on epätodennäköistä, että uusi puhelu ohjautuu samalle päivystäjälle. Päivystäjät ovat kuulemastaan vaihtelovollisia, mutta keskustelujen seurauksena omaa mieltä painavat ajatukset puretaan ryhmänohjaajan kanssa. Gävertin mukaan soittajan kohtaloa ei voi jäädä huolehtimaan liikaa.

”Kristittyinä ajattelen, että sen voi jättää Herran huomaan. Miten elämä jatkuukaan, niin minun osuuteni on ollut se pieni palanen siinä.”

Neuvottelupäiville Kuopioon
Reilut 300 Palvelevan puhelimen päi-

valle helpotuksen tunnetta.

”Aika usein soittaja voi kiittää ja sanoa, että nyt hän tietää, miten jatkaa. Tai että puhelu helpotti oloa ja nyt voi mennä nukkumaan.”

Keskustelu soittajan ja päivystäjän välillä voi jäädä ainutlaatuiseksi, koska on epätodennäköistä, että uusi puhelu ohjautuu samalle päivystäjälle. Päivystäjät ovat kuulemastaan vaihtelovollisia, mutta keskustelujen seurauksena omaa mieltä painavat ajatukset puretaan ryhmänohjaajan kanssa. Gävertin mukaan soittajan kohtaloa ei voi jäädä huolehtimaan liikaa.

”Kristittyinä ajattelen, että sen voi jättää Herran huomaan. Miten elämä jatkuukaan, niin minun osuuteni on ollut se pieni palanen siinä.”

Neuvottelupäiville Kuopioon
Reilut 300 Palvelevan puhelimen päi-

vystäjää kokoontuu ensi viikonloppuna Kuopioon keskustelemaan auttamisen rajoista ja mahdollisuuksista. Vastuussa neuvottelupäivistä ovat Palvelevan puhelimen yksiköt Kuopiosta, Joensuusta, Jyväskylästä ja Kajaanista.

Itsekin puhujarooliin pääsevä Titi Gävert toivoo Kuopiosta uusia päivystäjiä: paikallisilla kun on auttamistyöhön hyvät lähtökohdat.

”Savolaiseen perusluonteeseen kuuluu toivon näkökulma, että asiat luviutuu. Että katotaan nyt – hätäkö tässä näin matalassa kaivossa.”

JUHO TUOMISTO

Palvelevan puhelimen suomenkielinen numero on 01019-0071 ja ruotsinkielinen 01019-0072. Päivystysajat ovat su–to klo 18–01, pe ja la 18–03. Ruotsinkielinen päivystys on joka ilta klo 20–24.

Tule päivystäjäksi Palvelevaan puhelimeen

Palveleva puhelin tarjoaa yhteyden toiseen ihmiseen, joka ottaa asiat vakavasti, pyrkii kuuntelemaan ja ymmärtämään.

Palvelevan puhelimen päivystäjä ei ole ammattiauttaja, vaan ihminen, joka omaan elämänsä kemukseensa nojautuen auttaa soittajaa kuuntelemalla ja keskustelemalla.

Soittajalle ei pyritä tarjoamaan valmiita vastauksia, vaan keskustelumppani tukee löytämään itse elämään parhaiten sopivia ratkaisuja.

Päivystäjä sitoutuu päivystämään kolme tuntia joka kuudes viikko ja osallistumaan ryhmänsä kanssa purkukeskusteluun. Tehtävään perehdytetään ja päivystäjille annetaan koulutusta. Päivystäjiksi haluavat haastatellaan ja mikäli tehtävä tuntuu sopivalta, kutsutaan päivystäjäksi.

Mikäli tunnet tehtävään kutsusta, ota yhteys Kuopion palvelevan puhelimen toiminnanjohtajaan, sairaalapastori Risto Voutilaiseen, puh. 040 4848484 tai risto.voutilainen@evl.fi

MITÄ MIELESSÄ?

Seniורי surffaa ikäisessään seurassa

Tietoyhteiskunnan tuotteet läppärit, tabletit ja älypuhelimet haastavat taitotaloksiin. Senioreita auttaa Savonnet ry, jonka siilinjärveläinen vertaisohjaaja **Antero Kaskimetsä** ohjaa ikätovereitaan surffauksen perusteisiin.

Miksi ja missä seniורי surffaa verkossa?

”Jotta nykyisin selviää, on osattava käyttää tietokoneita. Tämä vaatii aktiivisuutta ja itsenäisyyttä. Monelle verkon käyttö on pankkiasiointia, sähköpostiin kirjoittamista ja iltapäivälehtien lukemista. Useimmille riittää selailu, toiset ovat innostuneet tutkimaan syvemmin. Verkko on ehtymätön tiedonlähde.”

Mitä mahdollisuuksia verkko uo seniorin arkeen?

”Voi hakea tietoa, seurata uutisia ja ohjelmia, pitää yhteyttä, hoitaa asioita sekä harrastaa ja viettää aikaa. Voi soittaa vaikka kuva-puhelun lapsenlapselle pitkän matkan päähän. Esimerkiksi Skype-ohjelma välittää kuvaa, mikä ei tavallisella puhelimella onnistu. Vaikei pääsi liikkumaan, kommunikoida voi eri tavoin. Verkkolehti taas ei kärsi kastumisesta postilaatiossa. Jokaiselle jotain kiinnostuksen mukaan.”

Mikä erottaa seniorin nuorista surffaajista?

”Nykykieli vilisee sanoja, joita 70-vuotias ei ymmärrä. On paljon eroja laitteiden ja käyttöjärjestelmien välillä. Pöytäkone on ihan erilainen käyttää kuin tabletti tai pieni äly-

puhelin. Digimaailma muuttuu nopeasti ja aina pitää oppia uutta. Siksi seniורי voi tippua kyydistä.”

Mihin vertaisohjaajaa tarvitaan?

”Meiltä kysytään apua laiteen ja ohjelmien hankkimiseen ja käyttöön. Mitä tarkoittavat koneen asetus? Miten koneella pääsee verkkoon? Toimiko tulostin tabletin kanssa? Keskitymme perusasioihin: koneen käyttöön, kirjoittamiseen, nettiin, sähköpostiin, digikuvaukseen, kuvankäsittelyyn, nettipankkiin, tietoturvaan ja päivityksiin. Meillä on aikaa ja kärsivällisyyttä kerrata ja pohtia yhdessä. Ohjaaja on vain yhden askelen edellä ohjattavaa. Autamme akuuteissa kysymyksissä viikoittaisilla vastaanotoilla 2–3 ohjaajan voimin. Meille voi soittaa, tarvittaessa ohjaaja käy kotona.

Neuvontapisteitä meillä on Siilinjärvellä Palvelukeskus Akuliinassa ja Vuorelan Kunnanpaikassa. Teemme yhteistyötä kansalaisopiston ja paikallisten yritysten kanssa.”

Vanhustenviikolla tiistaina 8.10.2013 järjestetään kansallinen SeniorSurf-päivä, jolloin vertaisohjaajat ovat tavattavissa Siilinjärven Palvelukeskus Akuliinassa ja Vuorelan Kunnanpaikassa klo 9–12.

Texti ja kuva:
SINI-MARJA KUUSIPALLO

Tervetuloa hermoratahierontaan!

Jos kärsit huonosta aineenvaihdunnasta, verenkierrasta tai ongelmasta on päänsärky, niska- ja hartiakivut ja jalat ovat heikossa kunnossa.

MUISTA LAHJA-KORTIT!

KIPU-HOITO

Aino Pusa

Haapaniemenkatu 25 A 30
puh. 0500-137 477

Tmi Miria - koulutetun hierojan palvelut

KLASSINEN HIERONTA
oireisiin keskittyvää hierontaa vuodesta 2010

YRITYSKÄYNNIT
20 minuutin tehokkaat selkähoidot esim. toimistoissa

Ilmalankatu 7-9 C6, 70600 Kuopio. Ajanvaraus 044 - 518 9392

SNELLMAN
kesäyliopisto

044 746 2840 | asiakaspalvelu@snellmankesayliopisto.fi

- **Kokonaisvaltainen joogaohjaajan koulutus 8.11.2013–31.8.2014**
- **Psykoterapeuttikoulutuksen edellyttämät lisäopinnot/ Psykoterapian perusteet (30 op) 31.1.-16.12.2014**
- **Ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja (20 op) 20.1.-4.6.2014**

www.snellmankesayliopisto.fi

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Kuopio – Nilsä – Siilinjärvi
Tiisara, 046-892 1422

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistikatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI&CO.OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen, Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari.co.fi

Risto Blom

KALLEIN JALOKIVI – suuri kultainen kaupunki

Mihin sinä uskot? Miten perustele uskos? Mitä sinulle merkitsee Jumalan armo Jeesuksessa Kristuksessa?

Pastori Risto Blom selvittää tässä kesällä ilmestyneessä kirjassaan kristinuskon tärkeimpiä ja keskeisimpiä asioita, joista jokaisen kristityn tulisi olla selvillä.

Kirjassa on n. 200 s. selittävää tekstiä ja n. 140 s. saarnoja, jotka myös selittävät käsiteltävänä olevia asioita. Sopii sekä teologille että maallikoille, kirjassa ei käytetä teologisia termejä.

Myynti: Ristikukka Kustannuksen nettikirjakauppa (www.ristikukkakustannus.fi) sekä muut kristilliset kirjakaupat

Kovakantinen, sidottu. Hinta **27 €**

Puustellina tunnetun Rautialan pihapiiriä kesäkuussa 1953. Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

teesta, jossa taloryhmä puineen peilautuu taustan vesii ja siintäviä mäkiä vasten.

Puustellin eteläpuolella on entinen pysäkki rakennuksineen ja vastakkaisella puolella kievari sekä osuuskaupan ja Solan entiset kaupparakennukset. Pöljänjärven rannan asuinrakennuksista Lintuniemi jää junasta kallioleikauksen taakse, muut vilahtavat puiden lomasta.

Mantereen puolella on kotiseutumuseo. Paikalla 1894 aloittaneen koulun pihapiirin savutupaan 80 vuotta sitten perustettu ja myöhemmin mo- neen kertaan laajennettu museo kertoo alueen historiasta tuhansien vuo-

sien takaa kampakeramiikan kaudesta alkaen. Koulun sitemmin saanut uudet rakennukset etelämpää Viitostien toiselta puolelta.

Viitostien varrella pohjoisim- pa- na on kauppa, sitten tulee kylän yhti- teisenä kokoontumispaikkana toimiva Erä-Veikkojen seuratalo. Seuraavana on Kalle Väänänen Pulaste ja pian nä- kyy Janne Väänänen ja Linnoven Lassi- la keramiikkapajoi- neen. Pimeinä iltoina tämän pitkän punamullatun hirsira- kennuksen ikkunoista tuikkivat valot ilahduttavat ohikulkijaa aina uude- taan ja uudestaan.

HELENA RIEKKI

LASTEN KIRKKO

Tule Jeesus lapses luo, armos, siunaukses suo Tue pientä horjuvaa, johda tietä oikeaa.

Mikkelinpäivänä 29.9.

✦ **Messu soikoon!** Mikkelinpäivän perhemessu ”Katso minuun pienen” Tuomiokirkossa. Lapsikuoro. Kirkkokahvit kirkossa.

✦ **Perhemessu** klo 10 Alavan kirkossa. Enkelien sunnuntai – ”Lapsuudesta vanhuuteen tuntee joka askeleen”. Messun jälkeen ateria, vapaaehtoinen maksu.

✦ **Mikkelinpäivän messu** Puijon kirkossa klo 10. Lähimmäisten sunnuntai, tuo kirkkoon lähimmäisesi, sukulaisesi tai lähelläsi asuva. Puijonlaakson toimintakeskuksesta kirkkoontulijoita avustetaan.

✦ **Perhejumalainpalvelus** Männistön Pyhän Johanneksen kirkossa klo 10. Lapsikuoro. Lounas.

✦ **Perhekirkko** Riistaveden seurakuntatalolla klo 10. Lapsikuoro ja isoskoulutuksessa olevia isosia. Ei ehtoollista.

✦ **Perhekirkko**, messu Juankosken Ylösnousemuksen kirkossa klo 10

✦ **Messu ja piirien kirkkopyhä** Vehmersalmen kirkossa klo 13. Kirkkokahvit, piirien esittely ja kirkkoherran keskustelutilaisuus.

✦ **Koko perheen enkelikirkko ja ruokailu** Tuusniemen seurakuntatalolla. Ei messua kirkossa.

✦ **Enkelikirkko ja syystapahtuma** Vuorelan kirkossa klo 10 alkaen. Messun jälkeen on tarjolla niin keittoa kuin katutaiteilua, sormivirkkausta, partioon tutustumista, leikkiä ja musiikkia Teatterit Aasinhännän kanssa. Ilmainen kuljetus Siilinjärven seurakuntatalolta klo 9.30, paluu alkaen klo 13.

Musiikkia lapsille

✦ **Ampparin ja Oravan urkukonsertti** Tuomiokirkossa keskiviikkona 9.10. klo 10. Lähde Aikamatkalle etsimään cembalon kotia!

Anu Amppari ja Outi Orava

Lennä lounatuulen matkassa – urkusatu lapsille

✦ Männistön seurakunnassa järjestetään lokakuussa lasten musiikillisia urkusatututukioita ”Lounatuulen matkassa”. Tuokiassa lähdetään musiikilliselle seikkailumatkalle lounatuulen kyydyissä: Lennetään pilvien päälle aina avaruuteen asti ja keinutaan aalloilla. Matkalla tavataan myös hassu Taimuri Herra Pii Poo ja muitakin lastenlauluista tuttuja hahmoja. Satutuokioidessa toimii kertojana ja laulajana Tintti Tinkala ja urkurina Heikki Mononen. Kesto on noin 20 minuuttia. Kaikille avoimet esitysajat Pyhän Johanneksen kirkossa ovat keskiviikkona 2.10. klo 10.30 ja perjantaina 4.10. klo 11.

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

Konsertteja

✦ **Maaäidin sylissä, enkelten suojassa –konsertti** Puijon kirkossa sunnuntaina 29.9. klo 14. Musiikinopettaja ja kuoronjohtaja Tiina Taskinen-Viinikainen julkaisee uuden enkeliaiheisen levynsä Puijon kirkossa. Konsertissa on mukana viisihenkinen bändi sekä kuoro. Käsiohjelman hinta on 12/10 €, niistä saatu tuotto lahjoitetaan YV-keräykselle. Ohjelman hintaan sisältyy kahvitarjoilu.

✦ **Tommi Kaleniuksen konsertti** **Laulun tarina** Kaavin kirkossa perjantaina 4.10. klo 18. Vapaa pääsy. Ohjelma 5 €, tuotto Kirkon Ulkomaanavulle.

✦ **Anna-Mari Kaskinen: Minun lauluni** Pyhän Johanneksen kirkossa tiistaina 8.10. klo 18. Anna-Mari Kaskinen laulattaa, laulaa ja kertoo lauluistaan. Männistön seurakunnan juhluvuoden tapahtuma.

Virkaan siunaaminen

✦ **Messu** Alavan kirkossa sunnuntaina 6.10. klo 10. Sairaalasielunhoitajien Maarit Koivurovan, Sari Kärhän ja Annamari Louherannan virkaan siunaaminen. Kirkkokahvit ja juhla seurakuntasalissa.

Vanhusten viikko

✦ **Varttuneen väen messu** sunnuntaina 6.10. klo 10. Kallaveden kirkossa, Rauhahaldentie 21. Lounas ja päiväjuhla. Tule kirkkoon ystäväsi, naapurisi tai sukulaisesi kanssa, joka ei ole ehkä pitkään aikaan päässyt kirkkoon Tarvittaessa järjestämme kimppekyydin. Ota yhteyttä alueiden yhdyshenkilöihin, mikäli tarvitset kyydin. Yhdyshenkilöille voi ilmoittautua myös kyydin tarjoajaksi. Katso yhdyshenkilöt kirkollisista ilmoituksista sivulta 13.

✦ **Avaimia hyvään ikään-tymiseen** Ystävän kamarissa maanantaina 7.10. klo 13. Maanantaisin kokoonnutaan kahdeksan kertaa etsimään Avaimia hyvään ikään-tymiseen, johdattelijoina TM Rajiilee-

Tiina Taskinen-Viinikainen.

Monica Groop solistina Soidaan! -kamariorkesterin konsertissa Tuomiokirkossa lauantaina 28.9. klo 19.

Hiljennä

✦ **Arkipäivän retiriitti** 1.10.–8.10. Kuopion seurakuntalaisille. Päivittäin rukousmietiskelyä ja keskustelua. Aloitusmessu tiistai-

na 1.10. klo 17.30 Tuomiokirkon kappelisala. Matkakumppaneina retiriittiohjaajat Tarja Säynevirta, Ulla Turunen, Marja-Leena Virolainen ja Sisko Laitinen. Hin-

na Vapaavuori ja ESH, YTM Lea Tuiremo. Kokoonntuminen sisältää hartautta, keskustelua, liikuntaa, musiikkia ja kahvittelua.

✦ **Hyvän Mielen Päivä** Pyhän Johanneksen kirkolla keskiviikkona 9.10. klo 11–13.30. Hyviä vuosia – valtakunnallisen vanhustenviikon teema, Vanhustyön Keskusliiton toiminnanjohtaja Pirkko Karjalainen. Linja-autokuljetus. Päivän hinta 5 €.

✦ **Puijon kamarikuoron konsertti** Puijon kirkossa keskiviikkona 9.10. klo 19. Konsertti on osa Valtakunnallisen vanhustenviikon ohjelmaa. Ohjelman hinta 5 €.

Lasten eroryhmä

✦ **Lasten eroryhmä** 7–12 vuotiaille lapsille perjantaina 25.10. klo 17–19 ja lauantaina 26.10. klo 10–16. Teletie 6 E, Kuopio. Ryhmä on tarkoitettu 7–12-vuotiaille tytöille ja pojille, joiden vanhempien erosta on kulunut jo jonkin aikaa. Hinta 10 €/lapsi (sisältää välipalan ja ruoan). Ryhmäohjaajina toimivat YVPL ry:n aluekoordinaattori Mervi Hakkarainen ja Kallaveden seurakunnan diakoni Kirsti Makkonen Ilmoittautuminen 11.10. mennessä Mervi Hakkaraiselle puh. 0400 441 708 tai mervi.hakkarainen@yvpl.fi

Teologiaa

✦ **Uskon löytämisen vaikeus** teemana keskustelulle Puijon kirkossa maanantaina 30.9. klo 18. Entä jos en millään voi uskoa Jumalaan? Onko minussa silloin jotakin vikaa? Keskustelutarinan viimeiseen teemaan johtattaa pastori Teemu Voutilainen.

✦ **Syyllisyys ja häpeä – elämää suojelevia vai sitä tuhoavia voimia?** Teologian professori Paavo Kettusen luento Kaavin seurakuntatalolla maanantaina 7.10. klo 18.

Kokoonnutaan yhteen

✦ **Tuomasmessu** Tuomiokirkossa ja Nilsiän kirkossa sunnuntaina 29.9. klo 18.

✦ **Aasialainen juhla-ateria** sunnuntaina 6.10. klo 12.30 keskusseurakuntatalolla. Ruoka ja kahvi 20 €, tuotto Sri Lankan köyhien lasten koulutuksen hyväksi. Liput ja varaukset keskusseurakuntatalon vahtimestareilta puh. 040 4848 259.

Parisuhteen rikastuttamiskurssi

✦ 22.–24.11. Hirvijärven leirikeskuksessa. Tutustutaan omaan kumppaniin uudestaan. Kurssin pitävät pastorit Pirjo ja Kari Kuula. Täysihoito, 80 €/pariskunta. Ilmoittautumiset 4.10 mennessä puh. 040 4848 410.

ta 40 €, eläkeläiset, opiskelijat ja työtömät 20 €. Yhtymän ulkopuolelta voi tulla mukaan, jos jää paikkoja, hinta 60 €. Ilmoittaudu Raija Luomanperälle puh. 040 4848 248, raija.luomanpera@evl.fi. Lisätietoja Sisko Laitiselta puh.040 4848 326, sisko.laitinen@evl.fi

Mies, mikä Sinua askarruttaa?

✦ **Miestenkerho Aikamiehet** Siilinjärven seurakuntatalolla torstaina 3.10. klo 18.30. Eri-ikäiset miehet ovat tervetulleita kahvikupposen ääreen jakamaan tunteja miehen elämästä. Lisätietoja Heikki Kastariselta puh. 044 7284 610.

In English

✦ **Englanninkielinen keskustelupöytä** Puijon seurakuntakeskuksella keskiviikkona 23.10. klo 18.30. Pohdiskellaan uskon kysymyksiä in English. Peter Sorjonen-Ward, Pekka Nieminen ja Kari Kuula.

✦ **Bible in English** keskiviikkona 9.10. klo 14. Nilsiän Sopukassa, Tilhintie 2.

✦ **International Service** September 29 at 2pm, Kuopio Cathedral Chapel, Kuopio Cathedral. You are very welcome to join us for these services and meetings. For further information about our programme please contact Lay Reader John Mills 040 513 1086, john.mills@dnainternet.net or Revd. Panu Pohjolainen panu.pohjolainen@evl.fi

Tuulikki Karhunen kokosi 70-vuotiaalle yhdistykselle Kuopion Kalevalaisten historiikin. Hän on ollut puheenjohtajana 1990-luvulla sekä mukana valtakunnallisissa Kalevalaisten Naisten Liitossa.

Kuopion Kalevalaiset

–Perustava kokous pidettiin 9. huhtikuuta 1943. Piispart **Anna Sormunen** valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi.

– Yhdistyksen alkuvuodet olivat sota-aikaa. Kalevalaisten naisten päättävöitteena kautta maan oli sosiaalinen työ: äitikodit. Kuopiosta sopivaa taloa ei löytynyt, mutta sen sijaan hankittiin Kalevalaisten Naisten Liitolta saadun raha-avun turvin kangaspakkoja, joista aloitettiin linnaaateiden valmistus.

– Yhdistystä perustettaessa ohjeiksi kirjoitettiin seuraava: Yhdistyksen tarkoituksena on suomalaiskansallisen hengen elvyttäminen ja kehittäminen pitään perustana sitä korkeata suomalaista sivistystä, josta Kalevala ja muu kansanperintemme sekä muinaislohdöt ovat todisteena.

Mitä kuului Kuopiosta, kajahteli kaupungista, kun emännät iloisin mielin, kaikki naiset naurusuulla, kun emännät iloisin mielin, kesken kirjon neulomisen, pyykin puhtahan teosta, leivän leipomasihoilta, opettajat kouluistansa, ajatukset aivoissansa, mielessä totiset tuumat: Miten säilyis Suomenmaassa, kestäis kaikissa kodeissa hengen viljelly vakainen, työn kasvu kaikenlaisen, ison entisen osaama, taaton taitavan tekemä, mummon muinoin muisteleva, oman emon ennättämä.

LEENA RUOTSALAINEN
Kirjoitettu vuoden 1973 juhlin

Perinteen eväin nykyhetkessä

70-vuotias Kuopion Kalevalaiset rakentaa uutta vanhasta kulttuurista.

Voiiko kansallispuvun osia käyttää itsenäisesti? Kysymys on noussut esiin viime aikoina myös Kalevalaisten keskusteluissa. Yhdistyksen jo toisen polven puuhanainen **Tuulikki Karhunen** ei itse laittaisi päällensä vain osia puvusta. ”Se on kokonaisuus, eikä arkikäyttöön tarkoitettu. Kansanpuku on eri asia ja vaikkapa Vanhan Karjalan puvusta voisi hameita pitää erikseen”, hän toteaa. Kaukolan puku Karjalan kannakselta on usein Karhusen juhla-asu. Se yllään hän juhlisti muun muassa Tampereella vietettyä Kulttuuripäiviä elokuun lopussa.

”Haluan vaalia perinteitä ja kansallispuvun pitäminen on yksi tapa. Kun olen opettajana, niin koulun kevätjuhliissa oli helpo, kun ei tarvinnut miettiä, mitä laittaa päällensä”, Karhunen hymyilee.

Kauniita ja rohkeita Kalevalan malliin

Kansallispuvut ovat tuttu näky myös joka-vuotisessa adventtikirkossa, joka pidetään vuoroin Kuopion eri kirkkoissa.

”Kannamme kolehdin, luemme tekstit sekä tarjoamme kahvit ja ohjelmaa. Itselleni on jäänyt erityisesti mieleen pari vuotta sitten ollut **Irma Stenströmin** ikoniluento Puijon kirkossa.”

Mummon mökissä kokoontuu kirjallisuuspiiri sekä Vanhan ajan ompeluseurat, joka elvytettiin henkiin **Ulla Honkalammen** puheenjohtajuuden aikana. Yleisötilaisuuksia kalevalaiset järjestävät kirjastolla ja Kalevalajuhlia kaupungintalolla.

Yhdistys ponnistaa Elias Lönnroin kansalliseepoksesta ja kansanrunoudesta. Kalevalassa Karhusta viehättää ennen kaikkea kieli. ”Henkilöt ja hahmot ovat värikkäitä. Jokaiselle löytyy joku, johon samaistua.”

Opettaja muokkasi Kalevalasta Lyseon juhlaan näytelmäkohtauksen Kauniista ja rohkeista eepoksen tyyliin.

”Vanhoista perinteistä, niin kirjallisuudesta, musiikista kuin taiteesta voidaan ammentaa paljon.”

Ituja sukupolvien ketjuun

Kuopion Kalevalaiset, aikaisemmin Kalevalaiset Naiset kokoa eri alojen naisia yhteen. Miehillekin ovat nykyään avoimia.

”Hauskaa, samanhenkistä seuraa. Yhteistä on, että haluamme vaalia kulttuuriamme.” Yhdistys pitää kontaktia lapsiin ja nuoriin, ja tästä osoituksena ovat kansallispukuesittelyt sekä kirjoitus- ja piirustuskilpailut. ”Että jotain ituja jäisi elämään tulevaan sukupolveen”, Tuulikki Karhunen toivoi.

”Ehkä parhaiten omaa näkemystäni yhdistyksen toiminnasta kuvaa Kalevalaisten Naisten muuttaman vuoden takainen teema: Täyttä vauhtia tätä päivää perinteen eväin.”

”Jos perinteitä ja juuria ei olisi, olisimme tyhjän päällä. Vanhan kulttuurin päälle on hyvä rakentaa uutta”, Karhunen toteaa.

Teksti ja kuva
HANNA KARKKONEN

Näe ihminen

Minä näen sinut.” Viime sunnuntaina vietetyllä kehitysvammaisten valtakunnallisella kirkkopyhällä oli osuva teema.

Vammaiset eivät enää pysy piilossa peräkammarissa, vaan he tulevat yhä näkyvämmäksi osaksi yhteiskuntaa. Jokaisella on oikeus tulla nähdyksi ja kohdatuksi.

Vammaisiin suhtauduttiin takavuosina monesti häpeillen. Kun työskenteilin kehitysvammaisten työkeskuksessa 1990-luvulla, jotkut vanhimmista kehitysvammaisista kertoivat suoranaista eristämistä. Vieraiden tullessa kylään lapsi tai nuori suljettiin huoneeseensa tai katsoilta näkymättömiin.

Suomessa takapajuisimmista asenteista ollaan onneksi pitkälti päästy. Monissa maissa muiden muassa lähetystyöntekijöillä on kova työ vaikuttaa kehitysvammaisten ihmisarvoiseen kohteluun.

Populaarikulttuurissa

kehitysvammaisia on esiintynyt näkyvästi 2010-luvulla.

Elokuva Vähän kunnoitusta käsitteli vammaisten mahdollisuuksia itsenäiseen elämään ja rakkauteen. Suomen kovimmasta punk-yhtyeestä Pertti Kurikan Nimipäivästä kertova Kovasikajuttu oli hulvaton, anteekspyytelemätön ja karun realistinenkin kuvaus kehärien kapinasta loke-roimista ja leimaamista vastaan.

Ajankohtainen Kakkonen kertoi taanoin Varsinais-Suomen erityishuolto-piirin pyrkimyksestä avata uusi asumisyksikkö. Haastateltu Taina tykkii täysilaidallisen ”ei minun takapihalleni!” -perusteluita. Kehitysvammaiset laskevat kalliiden asuntojen arvoa ja häiritsevät arvokkaan alueen rauhaa...

Sosiaalisessa mediassa syntyy laaja vastareaktio. Ymmärrettiin, että asuinalueen todellinen arvokkuus näkyy siinä, kuinka siellä suhtaudutaan kaikkiin kanssaihmiisiin.

Jean Vanier, kansainvälisen Arkki-yhteisön perustaja, kirjoittaa, että Jeesuksen suuren salaisuuden paljastavat köyhät ja heikot: vammaiset, sairaat, työttömät, huumenuoret, aidsiin sairastuneet...

He kertovat ”kunnon kansalaisille” näiden hengellisen tilan vaatiessaan koko olemassaolonsa voimalla vastausta kysymyksiin ”rakastatko minua todella?” ja ”miksi olet hylännyt minut?”. He paljastavat katseenpois poa kääntävien sydämen kovuuden.

Useimmilla meistä on erilaisuuden kohtaamisessa – ihmisen näkemisessä – vielä paljon opittavaa. Kehitysvammaiset ystävämmme ovat näissä läksyissä mainioita opettajia.

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

Blogit | Kalenterit | Arkistot | Kuvat | Koulutus | Linkit | Uutiskirje
Kumppanit | Appsit | Jäsen 360° | Taustat | Seurakunnan
Artikkelit | Videot | Arviot | Koulutus | Blogit | Kuvat
Blogit | Kalenterit | Arkistot | Kuvat | Koulutus | Linkit
Kumppanit | Appsit | Tapahtumat | Feedit | Seurakunnan
Uutiset | Videot | Taustat | Koulutus | Blogit | Kuvat

**Käytä vaikutus-
valtaasi!**

Ilmoittaudu Kotimaa Pro -kehittäjäksi. Saat ammattilaiskanavan koekäyttöä ensimmäisten joukossa syksyllä 2013.

Varaa paikkasi:
www.kotimaapro.fi/vaikuttaja

KOTIMAA

On nyt enemmän. Kotimaa on PRO

Tietoa, sisältöä, palveluja.
Nyt kaikki samassa paikassa.

Kotimaa Pro on seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden ammattilaiskanava, joka kokoaa verkkoon yhteen paikkaan monipuoliset sisällöt ja palvelut. Kaikki on nyt Kotimaassa ja Kotimaa on kaikkialla!

Kotimaa-lehti

Nauti tutun lehden seurasta joka torstai. Löydä tietoa, taustoja ja väitteitä kirkosta anno domini 2013.

Näköislehti

Lue koko Kotimaa-lehti verkossa – tietokoneella, tabletilla ja älypuhelimella. Aikaan ja paikkaan katsomatta.

K24

Seuraa ajankohtaisia uutisia, blogeja ja keskusteluja.

Ammattilaiskanava

Käytä verkkopalvelun sisältöä helpottamaan työtäsi. Kotimaa Pro tarjoaa työhön parhaat käytännöt sekä työmuotokohtaiset teemasisällöt. www.kotimaapro.fi

Äitienpäiväjuhla veti väkeä uuteen kirkkoon 1980-luvulla.

Kallaveden kirkko sykkii elämää

Kallaveden kirkon 30-vuotispäivää juhliataan iloisin ja kiitollisin mielin.

Harva kirkko on yhtä täynnä elämää kuin Kuopion Jynkässä sijaitseva Kallaveden kirkko.

”Siellä on niin paljon toimintaa eri-ikäisille seurakuntalaisille, että vapaita aikoja on välillä hankala löytää”, Kallaveden seurakunnan nuorisotyönohjaaja ja kirkon historiikkia laatinut **Marjukka Pakkala** nauraa.

Mutta niin sen kuuluu ollakin. Jo kirkon suunnitteluvaiheessa oli selvää, että halutaan enemmän kuin pelkkä kirkollisten seremonioiden pitopaikka.

”Seurakunnan työntekijät saivat kertoa millaisia toiveita heillä on paikan suhteen ja millaista toimintaa siellä halutaan järjestää.”

Pakkalalla on harvinaisen läheinen suhde Kallaveden kirkkoon.

”Rakennuksen pääsuunnittelija oli isäni, **Pertti Pakkala**. Olen myös työskennellyt kirkossa lähes koko sen olemassaolon ajan, sillä aloitin nuorisotyössä vuonna -84.”

Vuosien haave toteutui

Pakkala kertoo, että ennen kirkon rakenta-

mista Jynkän alueelle oli toivottu seurakuntakeskusta vuosikymmenten ajan.

”Keskustelu asiasta aktivoitui uudestaan 70-luvulla ja lopulta vuoden -80 lopussa kirkkovaltuusto teki rakentamispäätöksen.”

Alun perin kirkkoa kaavailtiin nykyisen tontin viereen, mutta suunnitelma muuttui. ”Kun rakentaminen aloitettiin huhti-

kuussa -82, se eteni vauhdilla. Peruskivi muurattiin saman vuoden kesäkuussa ja harjannostajaisia vietettiin marraskuussa.”

”Kirkko valmistui seuraavan vuoden elokuussa ja se vihittiin käyttöön 2. päivä lokakuuta.”

Valmistumisen jälkeen kirkkoon on tehty erinäisiä muutoksia. Seurakunta on vuosien saatossa kasvanut alueellisesti ja hen-

kilömäärältään. Kirkkoon on pitänyt saada muun muassa lisätiloja työntekijöille.

”Viimeisimmät muutokset ovat tältä vuodelta, kun kirkkoa saneerattiin ja lisättiin toimistotiloja.”

Aihetta juhlaan

”Jotkut ovat vähän ihmetelleet, että pitääkö 30-vuotispäivää juhlia näin näyttävästi”, Pakkala kertoo.

”Miksi aina pitäisi odottaa vähintään sata vuotta, ennen kuin voi juhlia? On paljon ihmisiä, jotka ovat olleet mukana kirkon vaiheissa alusta pitäen. He ovat olleet hyvin ylpeitä voidessaan rakentaa uutta kirkkoa. Siksi on ihanaa, että he pääsevät nyt juhlistamaan pyöreitä vuosia.”

”Sitä paitsi ei ole mitenkään itsestään selvää, että meillä on kirkko, johon kokoontua. Siinäkin on jo aihetta juhlaan.”

Kirkon historiaan perehtyessään Pakkala on saanut useasti liikuttua.

”Minua on koskettanut se, millaisella pieteetillä kirkon suunnitteluun ja rakentamiseen suhtauduttiin. On käynyt hyvin selväksi, että kirkkoa todella odotettiin alueelle.”

”Erityisen vahvasti on tullut esille rovasti **Juhani Kiiskin** kädenjälki. Hän teki paljon työtä sen eteen, että meillä on nyt tämä kirkko.”

Kirkolle juhkakantaatti

Kallaveden kirkon juhlassa kuullaan kanttori **Richard Nichollsin** tätä tilaisuutta varten

säveltämä kantaatti. Se esitetään näyttävästi, sillä mukana ovat Kallaveden kirkko- ja seniorikuoro, Karttulan kirkkokuoro, käsikellokuoro Dolce, sekä Kallaveden lapsikuoro ja nuorten lauluryhmä.

”Ideana oli, että kantaatti olisi voimannäyte seurakuntamme vahvasta musiikkipuolesta”, Nicholls selvittää.

”Halusin tehdä jokaiselle kuorolle heidän oloisensa ja tasoisensa osion. Juttelin ensin muiden kanttoreiden kanssa, että mitä he ajatuksista tykkäivät. Kaikki olivat innolla mukana.”

Sävellysvaiheessa Nichollsilla olikin monta palikkaa, joita pistää järjestykseen.

”Piti huomioida eri kuorojen tyylit ja vahvuudet. Sitten piti vielä miettiä miten kokonaisuus toimisi hyvin yhteen.”

”Minulle tämä oli ensimmäinen kerta, kun sävelsin käsikelloille. Konsultoinkin ensin Dolcen johtajaa **Seppo Kirkistä**, että mikä ylipäätään on käsikellokuorolle mahdollista.”

Nicholls tunnustaa hieman jännittävänsä kantaatin saamaa vastaanottoa.

”Toivon tietysti, että kuulijatkini saisivat siitä jotain sydämeensä.”

Kallaveden kirkon 30-vuotisjuhlamessu sunnuntaina 29.9. klo 10. Iltajuhla klo 18, ohjelmassa mm. juhlapuhe ja kantaattiesitys.

HELI HARING

Kirkot juhliivat

Kuopion seudulla on loppuvuodesta juhla monissa muissakin kirkkoissa.

Katolisen kirkon käyttöön siirtynyt Männistön vanha kirkko täyttää tänä syksynä sata vuotta. Neulamäen kirkossa vietetään 20-vuotisjuhlaa lokakuun 20. päivä.

Kaavin kirkko puolestaan täyttää 30 vuotta ja alueseurakunta 360 vuotta. Juhlahjumenalpalvelus pidetään joulukuun 15. päivä.

Myös Siilinjärvellä päästään juhlimaan joulukuussa, kun kirkko täyttää 90 vuotta.

Männistön kirkolle jäähyväiset

Satavuotiaalle kirkolle, entiselle Hanneksen rukoushuoneelle ei pidetty syntymäpäiväjuhlia. Niiden sijaan pidettiin jäähyväisjuhlat.

Syyskuuisena sunnuntaina 22.9.2013 kokoontui lähes viisisataa ihmistä jättämään hyvästejä rakkaalle kirkolle, joka on myyty katoliselle kirkolle. Kirkkoherra **Aulikki Mäkinen** korosti viimeiseen messuun kokoontuneelle väelle, että menneeseen ei pidä jäädä ja että jokaisella ajalla on omat ratkaisunsa, kipeätkin.

Kirkkokansa jäi sadonkorjuujuhlin pihalle keppihevostapaamiseen, lasten maalausprojektiin ja ruispuurolle tai omenoita ostamaan. Vossikka-ajelulle jonotettiin ja tunnelmista keskusteltiin: historian lehti Männistön vanhan kirkon kohdalla on kääntynyt.

ULLA REMES

Jäähyväisjuhlista kuvareportaasi verkkolehdestä www.kirkkojakoti.fi

Hiljaisuudesta pyhä versoo arkeen

Aika näyttää, minne tie aukeaa hiljaisuuden talosta – miten Kirkkopäivien kokeilu jää elämään seurakuntiin.

Jo pieni puutarha talon pihamaalla hengittää hiljaisuuden rytmissä. Verannalla tervetulo-toivotus on vieraanvarainen.

Pappilan sisällä hiljaisuus avautuu kaikille aisteille: tarjolla on säännöllisiä hetki-palveluksia, mahdollisuus keskusteluun hengellisen ohjaajan kanssa, runsas valikoima hengellistä kirjallisuutta, kosekettava meditatiivinen taidenäyttely Taizé-kappelissa.

Pihamaalla on mahdollisuus hiljaiseen rukousmaalaukseen. Sieltä saa alkunsa myös hiljaisuuden polku, joka kulki Väinölänniemellä pysähdyttäen tutkistelemaan uskon, toivon ja rakkauden teemoja. Hengellisen oh-

jauksen ryhmiä kokoontuu naapurikorttelissakin.

Kuopion kirkkopäivillä 17.–19.5. Kuinkaankadun vanhassa pappilassa toteutettu Hiljaisuuden talo oli menestys, jonka antia moni on jäänyt kaipaamaan ja muistamaan vielä syksyn pimentyessä.

Millainen matka kuljetti hiljaisuuden taloon ja mihin matka on sieltä jatkumassa?

Jumalaa kuuntelevalle avautuu tie

”Kun työryhmämme kokoontui viime lokakuussa, meillä oli pallo täydellisesti hukassa”, **Marja Leena Virolainen** muistelee. Hän oli hiljattain jäänyt eläkkeelle virastaan Portaanpään opiston opettajana ja kutsuttu retriitinh-

jaajan ominaisuudessa mukaan toteuttamaan hiljaisuuden taloa.

Alussa oli tiedossa vain tila, jota tul-taisiin käyttämään, sekä se, että mu-kaan oli kutsuttu englantilainen pastori **Henry Morgan**, joka on tunnettu hen-gellisen ohjauksen asiantuntija.

Tammikuussa 2013 kokoontui kahdenkymmenen hengen suunnitteluryh-mä, jonka työskentelyä myös Morgan saapui ohjaamaan.

”Meillä ei ollut valmista asialistaa, vaan kaikki alkoi hiljaisuudesta”, Marja Leena muistelee. ”Yhdessä jaetun hiljaisuuden jälkeen jokainen sai vuorollaan jakaa unelmansa hiljaisuuden talosta ilman mitään kommentointia.”

Hiljaisuuden talon ääriviivat alkoivat hahmottua kuin itsestään.

Henry Morganin Jumalaa ja toisia

kuunteleva työskentelytapa kiteytyi lausessa: ”Kun me yhdessä kuuntelem-me Jumalaa, etemme avautuu tie”. Se kantoi koko matkan ajan perille hiljaisuuden taloon.

Jaettu hiljaisuus kutsui vieraanvarai-suuteen, jakamaan omastaan. Matkan varrella asiat järjestäytyivät vaivattomasti: joku toi kokoontumisiin keittoja, toinen kutsui mukaan lisää vapaaehtoisia.

”Vapaaehtoiset saivat laittaa luo-vuutensa likoon hiljaisuuden talon suunnittelussa ja toteutuksessa”, Marja Leena muistelee vastuun jakamisen merkitystä. ”Kuka täällä määrää?”, oli eräs vapaaehtoinen ihmetellyt. ”Määräilijää ei tarvittu, sillä kuulestelimme ryhmänä tietä eteenpäin”, Marja Leena kuvaa syvenevässä luottamuksessa kul-jettua taivalta.

Retriitti yllättää

Sana retrietti on jotenkin liian hieno. Sinne voi mennä nolatilanne päässä – ja saattaa palata plus ykkösenä takaisin.” KYS:ssä vuorotyötä sairanhoidtajana tekeväle **Riitta Heikkiselle** ensimmäinen retrietti vuonna 2011 oli vaikuttava kokemus: ”Menin tyhjällä mielellä, ilman odotuksia katsomaan, mitä Jumala tahtoo minulle antaa”.

Lopputuloks oli odottamaton. Viikonloppuretriitin ensimmäinen yö toi Riitalle tullessaan vahvan unen, jonka syyksi kirkastui retriitinhajaajan kanssa käydyn keskustelun myötä haasteellinen ihmissuhde. Koti- viemisinä oli Jumalalta saatu rohkeus ja vahvuus tarttua pitkään vaivanneeseen asiaan.

”Retriittiin mennessä ei voi tietää, mitä kohtaa. Se voi olla myös rankkaa”, Heikkinen punnitsee kokemaansa, ”Mutta sen Jumala halusi kohdallani esiin nostaa.”

Vahvasta kokemuksesta jäi kuitenkin päälimmämiseksi halu tulla retriettiin uudestaan.

Kotiutuminen hiljaisuuteen

Karttulan maalaismiljöössä varttuneelle Riitalle hiljaisuuden löytäminen oli oikeastaan kotiinpaluuta johonkin lapsuudesta tuttuun hektisen arjen keskellä.

Luonnosta ja hiljaisuudesta avautuva Jumalan kasvojen edessä elämisen tapa on hänelle osa arkea. ”Rukous on kokoajan läsnä arjessa, työssäni koen olevani Jumalan työkaluna”, Riit-

ta kuvaa.

Riitan kaipuu päästä aika ajoin retriitteihin, naistenpiiriin tai vaikkapa vuorotyöläisen rytmiin sopiviin hiljaisuuden messuihin ei ole jäänyt hänen aviomieheltään ja kahdelta aikuis-tuvalta pojaltaankaan huomaamatta: ”Mene, mene, kun tulet aina niin onnellisena takaisin”, miehet kannustavat perheen äitiä voimaantumisen lähteille.

Lopputuloks oli odottamaton.

Edesmenneen **Anna-Maija Raittialan** persoonan ja Taizé-laulujen kaut-ta tunnetuksi tulleen Hiljaisuuden liikkeen ytimessä ovat 1990-luvulla yleistyneet hiljaisuuden retrietti.

”Hiljaisuus ei ole akustista äänentö-myyttä vaan sitä, että saa olla rauhassa”, Siilinjärven seurakunnan pastori **Sirpa Ylikotila** sanoittaa retriittikokemustaan 90-luvun puolivälistä. Sittemmin hän on koulutautunut retriitinhajaajaksi ja pitänyt Siilinjärvellä retriittejä lähes vuosittain vuodesta 1997 alkaen.

”Retriitissä ei ole kursilla eikä luen-nolla”, Sirpa punnitsee, ”siellä ei kysel-lä odotuksia eikä lähtiessä tarvitse ker-toa, mitä sai.”

Ylikotilan kokemusten mukaan ret-riitti onkin osoittautunut juuri luen-ta kuua.

Edesmenneen **Anna-Maija Raittialan** persoonan ja Taizé-laulujen kaut-ta tunnetuksi tulleen Hiljaisuuden liikkeen ytimessä ovat 1990-luvulla yleistyneet hiljaisuuden retrietti.

”Hiljaisuus ei ole akustista äänentö-myyttä vaan sitä, että saa olla rauhassa”, Siilinjärven seurakunnan pastori **Sirpa Ylikotila** sanoittaa retriittikokemustaan 90-luvun puolivälistä. Sittemmin hän on koulutautunut retriitinhajaajaksi ja pitänyt Siilinjärvellä retriittejä lähes vuosittain vuodesta 1997 alkaen.

”Retriitissä ei ole kursilla eikä luen-nolla”, Sirpa punnitsee, ”siellä ei kysel-lä odotuksia eikä lähtiessä tarvitse ker-toa, mitä sai.”

Ylikotilan kokemusten mukaan ret-riitti onkin osoittautunut juuri luen-

Pieni puro laajenee

Kuuntelevaan hiljaisuuteen ja tasavertaiseen jakami-seen perustuva hengellisen matkanteon tapa on vai-kuttanut kirkossamme jo hyvän tovin.

Edesmenneen **Anna-Maija Raittialan** persoonan ja Taizé-laulujen kaut-ta tunnetuksi tulleen Hiljaisuuden liikkeen ytimessä ovat 1990-luvulla yleistyneet hiljaisuuden retrietti.

”Hiljaisuus ei ole akustista äänentö-myyttä vaan sitä, että saa olla rauhassa”, Siilinjärven seurakunnan pastori **Sirpa Ylikotila** sanoittaa retriittikokemustaan 90-luvun puolivälistä. Sittemmin hän on koulutautunut retriitinhajaajaksi ja pitänyt Siilinjärvellä retriittejä lähes vuosittain vuodesta 1997 alkaen.

”Retriitissä ei ole kursilla eikä luen-nolla”, Sirpa punnitsee, ”siellä ei kysel-lä odotuksia eikä lähtiessä tarvitse ker-toa, mitä sai.”

Ylikotilan kokemusten mukaan ret-riitti onkin osoittautunut juuri luen-

toihin ja kursseihin turtuneiden työ-ikäisten suosiaksi hengellisyysden muodoksi.

Hiljaisuuden viljely seurakunnissa ei rajoitu vain ohjattuihin retriitteihin. Esimerkiksi Tuomiokirkon kuukausi-taiset hiljaisuuden messut ammentavat samasta ekumeenisen hengellisyysden vuosta kuin retriittikin. Kuopiossa eri seurakuntien alueella kokoontuu myös hengellisen matkakumppanuuden ryh-miä, jotka tavallaan jatkavat retriittien hiljaisuudessa löydetyn aarteen vaali-mista keskellä arkea.

Ylikotilan mukaan Hiljaisuuden liike on kirkossa ”pieni raikas puro, joka kui-tenkin hiljalleen laajenee”.

Myös Kirkkopäivien hiljaisuuden ta-lon kokemuksista on tarkoitus ammen-taa seurakuntien elämässä jatkossakin.

Kaikille avoimessa illassa keskiviikkona 25.9. klo 17 Vanhassa Pappilassa pysähdytään hiljaisuuteen kuuntelemaan ja jakamaan näkyä.

Ylikotilan kokemusten mukaan ret-riitti onkin osoittautunut juuri luen-

”Hiljaisuuteen vetäytyessä ei voi etukäteen tietää, mitä kohtaa”, kertoo Riitta Heikkinen.

Henry Morgan (oik.) ja vapaaehtoinen Antti Vasari Hiljaisuuden talon puutarhassa.

Marja Leena Virolainen (oik.) ja vapaaehtoinen Antti Vasari Hiljaisuuden talon puutarhassa.

Vapaaehtoinen Keijo Karhunen ja diakoni Sisko Laitinen Hiljaisuuden talon puutarhassa.

Hiljaisuuden viljelyn termit tutuiksi

HILJAIKUUDEN RETRIITTI merkitsee sananmukaisesti ”vetäytymistä” arjesta hiljaisuuteen. Paripäivisen retriitin aikana ei alun jälkeen puhuta. Päivää rytmittävät säännölliset rukoushetket eli hetkipalvelukset.

Siilinjärven seurakunta järjestää hiljaisuuden **RETRIITIN** (täynnä) 4.–6.10. Ruokoniemessä Sirpa Ylikotilan ohjaamana.

TEEMARETRIITTI on tietyn teeman varaan rakennettu retrietti.

Järvi-Kuopion seurakunta järjestää Aholansaareissa **RETRIITIN SIIONIN VIRSIN** 25.–27.10.2013. Ohjaajina

diakonissa Eeva Väättäinen ja rovasti Pentti Simojoki. Ilmoittautumiset 21.10. mennessä Aholansaareen, 050-4641000. Lisätietoja Eeva Väättäinen, 040 488 8676.

IGNATIAANIN RETRIITTI eli kahdeksanpäiväinen ohjattu retrietti poikkeaa tavallisesta retriitistä pituutensa lisäksi siinä, että jokainen osallistuja tapaa päivittäin oman henkilökohtaisen ohjaajansa.

HENKILÖKOHTAISESTI OHJATTU RETRIITTI on periaatteeltaan ignatiaanin retrietti, jonka kesto on kuitenkin ainoastaan 3–4 päivää.

ARKIPÄIVÄN RETRIITTI on hengelli-

sen ohjauksen prosessi, joka koostuu itsenäisistä Raamatun mietiskelyharjoituksista sekä sarjasta kahdenkeskisiä tapaamisia hengellisen ohjaajan kanssa.

Kuopiossa ti 1.10. – ti 8.10. Aloitusmessu ti 1.10. klo 17.30 Tuomiokirkon kappelissa, jossa myös retrietti päättyy ti 8.10. klo 17.30 messuun. Ilmoittautuminen Raija Luomanperä, 040-4848248.

Lisätietoja Sisko Laitinen, 040-4848326.

HENGELLISEN MATKAKUMPPANUUDEN RYHMÄ on pienryhmä, jossa hiljaisuudessa rukousmietiskel-

lään kulloistakin Raamatun tekstiä jonka jälkeen jokainen saa luottamuksellisesti jakaa omat ajatuk-sensa tekstin äärellä ilman, että kenenkään puheita kommentoidaan. Lisätietoja diakoni Hanna Rasa, 040-4848372.

HILJAIKUUDEN TALO oli Kuopion kirkkopäivillä Vanhassa pappilassa toiminut hiljentymisen ja hengellisyysden hoitamisen paikka. Kaikille avoin suunnittelulta toiminnan uusista suunnista, ke 25.9. klo 17 Vanhassa pappilassa.

HILJAIKUUDEN MESSU on Taizé-laulujen ja hiljaisuuden varaan rakennettu viikkomessu Tuomiokirkossa

keskiviikkoina noin kerran kuussa klo 18. Tulevia hiljaisuuden messuja: 25.9., 23.10., 20.11. ja 18.12.

HILJAINEN RUKOUSLAULU on keskiaikaiseen laulutekniikkaan perustuva tapa rukoilla. Puijon kirkolla on kokoontunut hiljaisen rukouslaulun ryhmä. Lisätietoja Tiina Taskinen-Viinikainen, 050-4117328.

HILJAIKUUDEN YSTÄVÄT RY on vuonna 1986 perustettu yhdistys, joka edistää hiljaisuuden viljelyä ja retriittitoimintaa muun muassa kouluttamalla retriitinhajaajia.

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA
Myös lisäminen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI
Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408
VARPAISJÄRVI, Graniittitie 7
Puh. (017) 771 811

• HAUTAKIVET
• KAIVERRUKSET
• KULTAUKSET
ENTISÖINTITYÖT
• KIVILYHDYT

KIVI PAJA

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

Sivut
sujuvasti
nettiin

www.sujuu.fi

kumppanina

Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet, sidontatyöt ja koristelu, hautakivet ja kaiverrukset

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väinänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoisimistoparviainen.fi

Pitopalvelu kaikkiin juhliin ja tilaisuuksiin

Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto
PARVIAINEN OY
Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

SEURAKUNNAT 25.9.–8.10.13

TUOMIOKIRKKO
Avoinna klo 10–15
lisäksi pe klo 18–23
040 4848 256

Hiljaisuuden messu (Viikkomessu) ke 25.9. klo 18. Iltaaee kirkossa.
Perjantaimessu pe 27.9. klo 19.
Soidaan-kamariorkesterin konsertti la 28.9. klo 19 Kuopion tuomiokirkossa. Solistina mezzosopraano Monica Groop. Kapellimestarina Satu Simola. Lippuja ovelta tunti ennen konsertin alkua sekä ennakkoon lippu.fi.
Messu soikoon! Mikkelinpäivän perhemessu ”Katsominauun pienehen” su 29.9. klo 10. Saarna Risto Voutilainen, liturgia Ilpo Rannankari. Kallaveden seurakunnan lapsikuoro Mari Vuola-Tanilan johdolla, urkurina Anu Pulkkinen. Palvelevan puhelimen päivystäjien valtakunnallisten neuvotte-lupäivien jumalanpalvelus. Kirkkokahvit kirkossa.
Kansainvälinen jumalanpalvelus su 29.9. klo 14 kappelissa.
Tuomasmessu su 29.9. klo 18. Saarna Jouko Koistinen. Sibeliuksen Akademian gospel-ryhmä.
Viikkomessu ke 2.10. klo 18.
Perjantaimessu pe 4.10. klo 19.
Messu su 6.10. klo 10. Saarna Satu Karjalainen, liturgia Liisa Penttinen, kanttorina Anna Kosola, urkurina Anu Pulkkinen.
Ampparin ja Oravan urkukonsertti ke 9.10. klo 10. Lähde Aikamattakalle etsimään cambalon kotia!
Viikkomessu ke 9.10. klo 18.

Keskus-Seurakuntatalo Suokatu 22
Seurakuntamessarit 040 4848 259
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 25.9. klo 11. Raamatutunti ”Kristityn vapaus” Lauri Kasterinen, Ilta-päivällä virsilaulua Anu Pulkkinen johdolla. Lounas ja kahvi 6 €.
Nuorten lauluryhmä tiistaisin alkaen 1.10. klo 16. Tulkaa mukaan kaikki 15–25-vuotiaat laulusta innoituneet nuoret. Lisätietoja Risto Eskola 0503701986.
Keskikaupungin palvelupiiri ke 2.10. klo 13 kerhohuone Eetussa, Suokatu 22 C.
Aasialainen juhla-ateria su 6.10. klo 12.30. Ruoka ja kahvi 20 €, tuotto Sri Lankan köyhien lasten koulutuksen hyväksi. Liput ja varaukset keskusseurakuntatalon vaihtimestareilta 040 4848 259.
Veteranisuurat ti 8.10. klo 13 kahviossa.
Raamatupiiri ti 8.10. klo 17 kerhohuone Aaronissa, Suokatu 22 C 2 krs.
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 9.10. klo 11. Raamatutunti ”Usko ja epäusko”, Liisa Penttinen. Ilta-päivällä asiaa mielenterveydestä, Varpu Ylhäinen ja Outi Reuter. Lounas ja kahvi 6 €.

MUMMON MÖKKI Puijonkatu 10
Avoinna ma–to klo 11–15
040 4848 272
Raamattutuokio ti 1.10. ja 8.10. klo 13. Virpi Soveri. Lähetys
Näpertäjät ti 1.10. klo 13

KUKKAKAUPPA
Hautaustoimisto
Pitopalvelu

KUKKA JA HAUTAUSPALVELU ROSANNA
Vuurikatu 25
www.rosanna.fi
Kukkakauppa p. (017) 261 1456
Hautaustoimisto p. 044 094 5919

KOTIMAA

ARKUT, KULJETUKSET, KUKKALAITTEET, SIDONTATYÖT JA KORISTELU, HAUTAKIVET JA KAIVERRUKSET

Kuopion Virsikuoro Samulissa ti klo 18. Tule mukaan!

DIAKONIA
Diakoniatuomiston vastatoot: Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C. Päivystys ilman ajanvarausta ma klo 9–10.30 ja puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 253
Pirjo Litmanen, muuna aikana 040 4848 282. Ke klo 9–10.30, puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 253
Birgitta Oksman. Inkilänmäen diakoniatuomistokijän Varpu Ylhäisen päivystys ilman ajanvarausta, Suokatu 22 C. Ti klo 9–10.30, puhelinaika klo 10.30–11.30 puh. 040 4848 254, muuna aikana 040 4848 255.
Kirkkokytyitä ja kuljetus-apua tarvitsevat Mikkelinpäivän jumalanpalvelukseen su 29.9. klo 10, ot-takaa yhteyttä diakonissa Pirjo Litmaseen 040 4848 282 tai toimistosihiteeri Raija Luomanperään 040 4848 248 viim. ke 25.9.
Lähimmäispalvelijoiden kuukausitapaaminen ma 30.9. klo 16 kerhohuone Samulissa. Kuulumisia ja tulevaisuuden näkymiä. Varpu Ylhäinen ja diakonia-opiskelija Outi Reuter.

MUUTA
Inkilänmäen seurakuntakokoontuu torstai klo 12.30–14.30.
Messu su 6.10. klo 13. Saarna Juha Välimäki, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Leila Savolainen, Hanna Eskel, viulu. Kirkkokahvit.
VARHAISNUORET
Koululäisten kerhot Alavan kirkolla maanantaisin kokkikerho* 1–6 lk

ALAVA
ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5
040 4848 298
Mikkelinpäivän perhemessu su 29.9. klo 10. Enkelien sunnuntai – ”Lapsuudesta vanhuuteen tunte joka askeleen”. Saarna Pirjo Kuula, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Leila Savolainen, lapsikuoro Mari Vuola-Tanilan johdolla, urkurina Anu Pulkkinen. Palvelevan puhelimen päivystäjien valtakunnallisten neuvotte-lupäivien jumalanpalvelus. Kirkkokahvit kirkossa.
Kansainvälinen jumalanpalvelus su 29.9. klo 14 kappelissa.
Tuomasmessu su 29.9. klo 18. Saarna Jouko Koistinen. Sibeliuksen Akademian gospel-ryhmä.
Viikkomessu ke 2.10. klo 18.
Perjantaimessu pe 4.10. klo 19.
Messu su 6.10. klo 10. Saarna Satu Karjalainen, liturgia Liisa Penttinen, kanttorina Anna Kosola, urkurina Anu Pulkkinen.
Ampparin ja Oravan urkukonsertti ke 9.10. klo 10. Lähde Aikamattakalle etsimään cambalon kotia!
Viikkomessu ke 9.10. klo 18.

Keskus-Seurakuntatalo Suokatu 22
Seurakuntamessarit 040 4848 259
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 25.9. klo 11. Raamatutunti ”Kristityn vapaus” Lauri Kasterinen, Ilta-päivällä virsilaulua Anu Pulkkinen johdolla. Lounas ja kahvi 6 €.
Nuorten lauluryhmä tiistaisin alkaen 1.10. klo 16. Tulkaa mukaan kaikki 15–25-vuotiaat laulusta innoituneet nuoret. Lisätietoja Risto Eskola 0503701986.
Keskikaupungin palvelupiiri ke 2.10. klo 13 kerhohuone Eetussa, Suokatu 22 C.
Aasialainen juhla-ateria su 6.10. klo 12.30. Ruoka ja kahvi 20 €, tuotto Sri Lankan köyhien lasten koulutuksen hyväksi. Liput ja varaukset keskusseurakuntatalon vaihtimestareilta 040 4848 259.
Veteranisuurat ti 8.10. klo 13 kahviossa.
Raamatupiiri ti 8.10. klo 17 kerhohuone Aaronissa, Suokatu 22 C 2 krs.
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 9.10. klo 11. Raamatutunti ”Usko ja epäusko”, Liisa Penttinen. Ilta-päivällä asiaa mielenterveydestä, Varpu Ylhäinen ja Outi Reuter. Lounas ja kahvi 6 €.

MUMMON MÖKKI Puijonkatu 10
Avoinna ma–to klo 11–15
040 4848 272
Raamattutuokio ti 1.10. ja 8.10. klo 13. Virpi Soveri. Lähetys
Näpertäjät ti 1.10. klo 13

KUKKAKAUPPA
Hautaustoimisto
Pitopalvelu

KUKKA JA HAUTAUSPALVELU ROSANNA
Vuurikatu 25
www.rosanna.fi
Kukkakauppa p. (017) 261 1456
Hautaustoimisto p. 044 094 5919

KOTIMAA

ARKUT, KULJETUKSET, KUKKALAITTEET, SIDONTATYÖT JA KORISTELU, HAUTAKIVET JA KAIVERRUKSET

ALAVA

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5
040 4848 298
Mikkelinpäivän perhemessu su 29.9. klo 10. Enkelien sunnuntai – ”Lapsuudesta vanhuuteen tunte joka askeleen”. Saarna Pirjo Kuula, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Leila Savolainen, lapsikuoro Mari Vuola-Tanilan johdolla, urkurina Anu Pulkkinen. Palvelevan puhelimen päivystäjien valtakunnallisten neuvotte-lupäivien jumalanpalvelus. Kirkkokahvit kirkossa.
Kansainvälinen jumalanpalvelus su 29.9. klo 14 kappelissa.
Tuomasmessu su 29.9. klo 18. Saarna Jouko Koistinen. Sibeliuksen Akademian gospel-ryhmä.
Viikkomessu ke 2.10. klo 18.
Perjantaimessu pe 4.10. klo 19.
Messu su 6.10. klo 10. Saarna Satu Karjalainen, liturgia Liisa Penttinen, kanttorina Anna Kosola, urkurina Anu Pulkkinen.
Ampparin ja Oravan urkukonsertti ke 9.10. klo 10. Lähde Aikamattakalle etsimään cambalon kotia!
Viikkomessu ke 9.10. klo 18.

Keskus-Seurakuntatalo Suokatu 22
Seurakuntamessarit 040 4848 259
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 25.9. klo 11. Raamatutunti ”Kristityn vapaus” Lauri Kasterinen, Ilta-päivällä virsilaulua Anu Pulkkinen johdolla. Lounas ja kahvi 6 €.
Nuorten lauluryhmä tiistaisin alkaen 1.10. klo 16. Tulkaa mukaan kaikki 15–25-vuotiaat laulusta innoituneet nuoret. Lisätietoja Risto Eskola 0503701986.
Keskikaupungin palvelupiiri ke 2.10. klo 13 kerhohuone Eetussa, Suokatu 22 C.
Aasialainen juhla-ateria su 6.10. klo 12.30. Ruoka ja kahvi 20 €, tuotto Sri Lankan köyhien lasten koulutuksen hyväksi. Liput ja varaukset keskusseurakuntatalon vaihtimestareilta 040 4848 259.
Veteranisuurat ti 8.10. klo 13 kahviossa.
Raamatupiiri ti 8.10. klo 17 kerhohuone Aaronissa, Suokatu 22 C 2 krs.
Eläkeläisten virkistyspäivä ke 9.10. klo 11. Raamatutunti ”Usko ja epäusko”, Liisa Penttinen. Ilta-päivällä asiaa mielenterveydestä, Varpu Ylhäinen ja Outi Reuter. Lounas ja kahvi 6 €.

MUMMON MÖKKI Puijonkatu 10
Avoinna ma–to klo 11–15
040 4848 272
Raamattutuokio ti 1.10. ja 8.10. klo 13. Virpi Soveri. Lähetys
Näpertäjät ti 1.10. klo 13

KUKKAKAUPPA
Hautaustoimisto
Pitopalvelu

KUKKA JA HAUTAUSPALVELU ROSANNA
Vuurikatu 25
www.rosanna.fi
Kukkakauppa p. (017) 261 1456
Hautaustoimisto p. 044 094 5919

KOTIMAA

ARKUT, KULJETUKSET, KUKKALAITTEET, SIDONTATYÖT JA KORISTELU, HAUTAKIVET JA KAIVERRUKSET

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA
Myös lisäminen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI
Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408
VARPAISJÄRVI, Graniittitie 7
Puh. (017) 771 811

klo 17–19, poikien salibandykerho 4–6 lk klo 17–18, liikuntakerho 2–6 lk klo 18–19. Tiistaisin tyttöjen kuvataidekerho 2–6 lk klo 17–18.30. Keskiviikkoin kokkikerho* 1–6 lk klo 17–19. Torstaisin tyttöjen näytelmäkerho 1–6 lk klo 17–18, salibandykerho 2–3 lk klo 18–19. *Voit valita 1 kerho/viikko.

Neulamäen kirkolla maanantaisin kokkikerho* 1–6 lk klo 17–19. Keskiviikkoin kokkikerho* 1–6 lk klo 17–19. Torstaisin Neulamäen koululla salibandykerho 1–6 lk klo 16–17. *Voit valita 1 kerho/viikko.

Lehtoniemen kerhotilas- Lehtoniementie 107, tiistaisin tyttöjen monitoimikerho 1–6 lk klo 17–18.30.
Martti Ahtisaaren koululla salibandykerho 1–6 lk klo 16.30–17.30.
Särkiniemen kirkolla maanantaisin kokkikerho* 1–6 lk klo 17–19. Tiistaisin kokkikerho* 1–6 lk klo 17–19. Torstaisin kokkikerho* 1–6 lk klo 17–19. *Voit valita 1 kerho/viikko.

Särkiniemen koululla poikien salibandykerho 1–3 lk klo 17–18, poikien salibandykerho 4–6 lk klo 18–19.
Tyttöjen ja poikien syysleirit 7–14-vuotiaille **Hirvijärvellä** 1.–3.11. (paluu su klo 13 Neulamäen kirkolle messuun). **Rytkyllä** 8.–10.11. (paluu su klo 10). Molemmille leireille voidaan ottaa 20 tyttöä ja 20 poikaa. Leirimaksu 16 €. Ilm. ajalla 1.10.–13.10. www.kuopionseurakunnat.fi/alava tai Lasten Virsi, Alavassa ja Lehtoniemessä *Ihan pihalla*. Perhekerho Neulamäessä ti klo 9.30–11, Alavassa, Särkiniemessä ja Lehtoniemessä ke klo 9.30–11. Haluaito toimia vapaaehtoisena apusilinä perhekerhossa? Ota yhteyttä Pirjo Kuulaan 040 4848 318.

DIAKONIA
Diakoniatuomistot, diakoniatuomistot, diakoniatuomistot vastatoot: Särkiniemen diakoniatuomisto, Särkiniementie 20, tiistaisin klo 9–11, Sisko Laitinen 040 4848 326. Alavan diakoniatuomisto, Keihäskatu 5 B, keskiviikkoin klo 9–11, Sonja Tirkinen 040 4848 324. Neulamäen diakoniatuomisto, Vesurikuja 4, torstaisin klo 9–11, Kati Ukkonen 040 4848 325.
Lähimmäispalvelun peruskurs 25.–27.10. Puijon kirkolla. Tule perehtymään tavalliseen ihmisen taidon tehtävään lähimmäispalveluun. Ilm. karsille viim. pe 4.10. mirja.turunen@

KARTTULAN KIRKKO Kirkkotie 23
040 4848 545
Ei jumalanpalvelusta su 29.9. klo 10. Kallaveden kirkon 30-vuotismessu klo 10, Rauhalahdentie 21, Kuopio. Kuljetus Kallaveden kirkolle klo 9 Karttulan seurakuntakodin pihalta. **Ilm. seurakunnan toimistoon 040 4848 327.** **Messu** su 6.10. klo 10. Mikko Väisänen, Mari Vuola-Tanila ja Valtajant-lauluryhmä.

MUUTA
Airakselan varttuneiden kerho to 26.9. klo 12.30 Seija ja Esko Karttusella, Karhulantie 81.
Kallaveden kirkon 30-vuotisjuhla messu su 29.9. klo 10. Kallaveden kirkossa, Rauhalahdentie 21 Kuopio.
Laulu- ja rukoushetki Ainalassa ma 30.9. klo 13. Anne Keränen ja Tuula Makkonen.
Hartaushetki Asukastuvalla to 3.10. klo 12. Tuula Makkonen.
Laulutuokio Jaakkolassa pe 4.10. klo 13. Anne Keränen.
Miesten lenkipiiri ti 8.10. klo 17.30. Rytkyn leirikokouksella. Lisätietoja Tauno Salmi 0400 275 237.
Miesten saunailta to 10.10. klo 17.30. Pekka Hut-tusella, Kujarintie 48, Karttula. Aiheena Raamatun miehiä – Joona. Saunan jälkeen ilta-pala. Keskuste-lu ja ohjelma alkaa noin klo 19.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14
040 4848 547
Sanan ja rukouksen ilta to 26.9. klo 18. Mukana Kari Valkonen Kansan Raamattuseurasta, illan ai-

evl. tai 040 4848 410. Lisätietoja diakoni Sisko Laitinen 040 4848 326. Kaikki ilmoittautuneet haastattelun ennen kursoria.

SEURAKUNNAT 25.9.–8.10.13

evl. tai 040 4848 410. Lisätietoja diakoni Sisko Laitinen 040 4848 326. Kaikki ilmoittautuneet haastattelun ennen kursoria.

MUUTA
Arkipäivän reitit ti 10.–8.10. Kuopion seurakuntatalon 2.10. klo 18.30–20.30 Jumalanpalvelus (Lapsen nimi, ikä ja lapsen huoltajan tiedot) Tuula Soini-le 27.9. klo 16 mennessä 040 4848 543. Ryhmään mahtuu 15 lasta. Ohjaajina Tuula Soini ja Mari Pauk-konen.

Rukousilta su 6.10. klo 18. **Varttuneiden väen virkistys- ja palvelupäivä** ke 9.10. klo 10. Lounas ja kahvit 6 €.

NUORET
Nuortenillat 26.9. ja 3.10. klo 17.30–20.30 Kallaveden kirkolla. Aiheena 26.9. **Vappu** ja 3.10. **Enkelit**.

LÄHETYS
Lähetyskauppa Vakka avoinna ti–pe klo 11–15. Vakasta löydet käsitöitä koti- ja ulkomailta, kirjallisuutta, musiikkia. Tervetuloa.

Naisten lähetys löylyt ke 25.9. klo 18. Rytkyllä. Lähtö kirkolta klo 17.30 ja Petosella klo 17.35. Vapaaehtoinen maksu lähetyskelle. Saunominen, ehtoollinen ja ilta-pala.

Tyynylinatalokoot lähetysten hyväksi la 5.10. klo 9. Kallaveden kirkolla, Rauhalahdentie 21. Ruokailun takia ilm. Katrille 30.9. mennessä 040 4848 334.

DIAKONIA
Ystäväpiiri varttuneille parittomilla viikoilla torstaisin alkaen 26.9. klo 12. Petosen seurakuntatalon kerhopöydässä.
Lähimmäis- ja vapaaehtoisuustyössä toimivien yhteinen teemailta ke 2.10. klo 18–20 Petosen seurakuntatalon takkahuoneessa. Aiheena ”Tavallisen ihmisen rukouksia”. Mukana terapeuttinen sielunhoitaja ja perheneuvoja Raii Tihoonen. Kahvitarjoilu.

Varttuneiden väen messu su 6.10. klo 10. Mikko Väisänen, Mari Vuola-Tanila ja Valtajant-lauluryhmä.

MUUTA
Airakselan varttuneiden kerho to 26.9. klo 12.30 Seija ja Esko Karttusella, Karhulantie 81.
Kallaveden kirkon 30-vuotisjuhla messu su 29.9. klo 10. Kallaveden kirkossa, Rauhalahdentie 21 Kuopio.
Laulu- ja rukoushetki Ainalassa ma 30.9. klo 13. Anne Keränen ja Tuula Makkonen.
Hartaushetki Asukastuvalla to 3.10. klo 12. Tuula Makkonen.
Laulutuokio Jaakkolassa pe 4.10. klo 13. Anne Keränen.
Miesten lenkipiiri ti 8.10. klo 17.30. Rytkyn leirikokouksella. Lisätietoja Tauno Salmi 0400 275 237.
Miesten saunailta to 10.10. klo 17.30. Pekka Hut-tusella, Kujarintie 48, Karttula. Aiheena Raamatun miehiä – Joona. Saunan jälkeen ilta-pala. Keskuste-lu ja ohjelma alkaa noin klo 19.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14
040 4848 547
Sanan ja rukouksen ilta to 26.9. klo 18. Mukana Kari Valkonen Kansan Raamattuseurasta, illan ai-

evl. tai 040 4848 410. Lisätietoja diakoni Sisko Laitinen 040 4848 326. Kaikki ilmoittautuneet haastattelun ennen kursoria.

MUUTA
Arkipäivän reitit ti 10.–8.10. Kuopion seurakuntatalon 2.10. klo 18.30–20.30 Jumalanpalvelus (Lapsen nimi, ikä ja lapsen huoltajan tiedot) Tuula Soini-le 27.9. klo 16 mennessä 040 4848 543. Ryhmään mahtuu 15 lasta. Ohjaajina Tuula Soini ja Mari Pauk-konen.

Rukousilta su 6.10. klo 18. **Varttuneiden väen virkistys- ja palvelupäivä** ke 9.10. klo 10. Lounas ja kahvit 6 €.

NUORET
Nuortenillat 26.9. ja 3.10. klo 17.30–20.30 Kallaveden kirkolla. Aiheena 26.9. **Vappu** ja 3.10. **Enkelit**.

LÄHETYS
Lähetyskauppa Vakka avoinna ti–pe klo 11–15. Vakasta löydet käsitöitä koti- ja ulkomailta, kirjallisuutta, musiikkia. Tervetuloa.

Naisten lähetys löylyt ke 25.9. klo 18. Rytkyllä. Lähtö kirkolta klo 17.30 ja Petosella klo 17.35. Vapaaehtoinen maksu lähetyskelle. Saunominen, ehtoollinen ja ilta-pala.

Tyynylinatalokoot lähetysten hyväksi la 5.10. klo 9. Kallaveden kirkolla, Rauhalahdentie 21. Ruokailun takia ilm. Katrille 30.9. mennessä 040 4848 334.

DIAKONIA
Ystäväpiiri varttuneille parittomilla viikoilla torstaisin alkaen 26.9. klo 12. Petosen seurakuntatalon kerhopöydässä.
Lähimmäis- ja vapaaehtoisuustyössä toimivien yhteinen teemailta ke 2.10. klo 18–20 Petosen seurakuntatalon takkahuoneessa. Aiheena ”Tavallisen ihmisen rukouksia”. Mukana terapeuttinen sielunhoitaja ja perheneuvoja Raii Tihoonen. Kahvitarjoilu.

Varttuneiden väen messu su 6.10. klo 10. Mikko Väisänen, Mari Vuola-Tanila ja Valtajant-lauluryhmä.

MUUTA
Airakselan varttuneiden kerho to 26.9. klo 12.30 Seija ja Esko Karttusella, Karhulantie 81.
Kallaveden kirkon 30-vuotisjuhla messu su 29.9. klo 10. Kallaveden kirkossa, Rauhalahdentie 21 Kuopio.
Laulu- ja rukoushetki Ainalassa ma 30.9. klo 13. Anne Keränen ja Tuula Makkonen.
Hartaushetki Asukastuvalla to 3.10. klo 12. Tuula Makkonen.
Laulutuokio Jaakkolassa pe 4.10. klo 13. Anne Keränen.
Miesten lenkipiiri ti 8.10. klo 17.30. Rytkyn leirikokouksella. Lisätietoja Tauno Salmi 0400 275 237.
Miesten saunailta to 10.10. klo 17.30. Pekka Hut-tusella, Kujarintie 48, Karttula. Aiheena Raamatun miehiä – Joona. Saunan jälkeen ilta-pala. Keskuste-lu ja ohjelma alkaa noin klo 19.

evl. tai 040 4848 410. Lisätietoja diakoni Sisko Laitinen 040 4848 326. Kaikki ilmoittautuneet haastattelun ennen kursoria.

MUUTA
Arkipäivän reitit ti 10.–8.10. Kuopion seurakuntatalon 2.10. klo 18.30–20.30 Jumalanpalvelus (Lapsen nimi, ikä ja lapsen huoltajan tiedot) Tuula Soini-le 27.9. klo 16 mennessä 040 4848 543. Ryhmään mahtuu 15 lasta. Ohjaajina Tuula Soini ja Mari Pauk-konen.

Rukousilta su 6.10. klo 18. **Varttuneiden väen virkistys- ja palvelupäivä** ke 9.10. klo 10. Lounas ja kahvit 6 €.

NUORET
Nuortenillat 26.9. ja 3.10. klo 17.30–20.30 Kallaveden kirkolla. Aiheena 26.9. **Vappu** ja 3.10. **Enkelit**.

LÄHETYS
Lähetyskauppa Vakka

Terveys
 Liikunta
 Apuvälineet
 Kotiapteekki
 Ensiapu
 Haavanhoito
 Hygienia
 Virtsankarkailu
 Katetrit

TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA ARKEEN
fennokauppa.fi

HARTMANN
MoliMed® -tippasuojat
 Omat mallit naisille ja miehille.

Varma.
 Istuu hyvin.
 Huomaamaton.

Pyydä
 ILMAINEN
 näyte!

FENNO MEDICAL OY
 09 276 360 | asiakaspalvelu@fennomedical.fi | fennokauppa.fi

www.pilapiirtaja.com

TÄTÄKÖ ON IRVOKAS ... EI, KUN ARVOKAS
VANHUUS KODEISSA JA HOITOLAITOKSISSA ?

PAS TOA!

TOESITKO MINIÄ
LASIN VETÄ ?

HAE
ITE !

luryhmä alkaa ke 23.10. klo 18.30. Peter Sorjonen-Ward, Pekka Nieminen.

MUUTA

Naisten Saunailta to 26.9.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO
Kirkkotie 1

Kesän tiekirkon päivystäji-

Karhitien kerho ke 25.9. klo 13, Karhitie 3.
Bible in English ke 25.9. ja 9.10. klo 14 Sopukassa, Tilhintie 2.
Kyläseur Mutrolahdes-sa ke 25.9. klo 19 Lea ja Timo Pekkarisella, Vehkalantie 27 A.
Pisantien kerho pe 27.9.

Puurokammari ma 30.9. klo 10–12.
Isokoulutus ti 1.10. klo 14.40–16.
Lähimmäisen kammar ma 7.10. klo 10–12 kammarissa.
Kirkkokuoro alkaen ma 7.10. klo 16.30. Kanttori Riika Tuura oso 44888 634.
Kokki-ukkojen kokkaami-nen ti 8.10. klo 17.

KUOLLEET:
Viljo Arvid Rissanen 94 v, Litmaniemi, Esko Gunnar Ruotsalainen 82 v, Nilsä, Sirkka-Liisa Helena Jänhonen 65 v, Nilsä, Aune Annikki Väänänen 84 v, Nilsä.

POUKAMA
Poukamantie 105
Ystävänpäiväkerho ke 25.9.
 klo 11. Vapaus elää, Mari
 Voutilainen.
Perhekerho ti 1.10. klo 9.30.
 Värejä luonnossa.
Lähetystyön Naisten sau-
nailta ti 1.10. klo 18. Yh-
 teistyössä KNNKY:n kans-
 sa, mukana nimikkolähet-
 ti Leena Mäkääinen. Tie-
 dustelut Majja Antikainen
 040 4848 439.
Ystävänpäiväkerho ke 2.10.
 klo 11. Kodin apuvälineet,
 Sari Meriläinen, Riitta Mur-
 toinne.
Tehdään yhdessä -ryhmä
 ma 7.10. klo 18. Tuikkukyntti-
 läkörtti, Seija Rissanen, Riitta
 Murttoinne.
Perhekerho ti 8.10. klo 9.30.
 Tunteiden vuoristorata.
 Ystävänpäiväkerho ke 9.10.
 klo 11. Mäeltä ja rannalta,
 Ranta-Toivalan ja Uuhimäen
 kylien historiaa. Pentti Riisa-
 nen ja Riitta Murttoinne.

RANTA-TOIVALA
Kynttiläkirkko su 6.10. klo
 16. Pohjisen Laavulla, Ranta-
 Toivalassa. Teemu Voutilai-
 nen, Päivi Paaso.
Ranta-Toivalan seurakun-

Jaakobin unessa esiintyi:
E _ _ E _ _ I T Ä ja J U _ _ L _ _

Piirrä kuva loppuun yhdistämällä pisteet numerojärjestyk-
sessä. Valmis kuva kertoo keille ensi sunnuntai on omistettu.
Lue sitten aikuisen kanssa Raamatusta 1. Moos. 28:10–17 ja
täydennä viivoille, keitä henkilöitä Jaakobin unessa esiintyi.
Lopuksi voit vielä värittää valmiin kuvan.

SANNA OLLIKAINEN

lissa. Vilho Harvala, Heikki Kastarinen ja Välle. **Lähetyskahvila ja askartelupiiri** ke 25.9., 2.10., 9.10. klo 9–12 lähetyskellarilla. Yhdeksätoista, kuppi kuumaa ja puuhaa lähetystyölle ja itsellekin, kaikille lähetyksestä kiinnostuneille.

Omaishoitajakerho ke 25.9. klo 12 päätyösalissa. Ohjelmaa sekä hoitajille että hoitettaville.

Donkis-ilta ke 25.9. klo 18–20 alakoululaisille perheineen. Aiheena Sakkeus-kertomus. Seuraava Donkis 2.10. Vuorelassa.

Daktarin tarinoita Tansaniasta to 26.9. klo 18. Kokenut lastenlääkäri Leena Pasanen kertoo työstään Tansaniassa.

Perjantaimessu pe 27.9. klo 18.30 pienessä salissa. Enkelit, Jumalan sanansaattajat. Matti Hoffrén, Satu Väättäinen, Vesa Kajava. Ilta-tee.

Lähetyslounas ma 30.9. klo 11–13.30 kahviossa.

Erityisryhmien tuolijumppa ma 30.9. klo 12–12.30 isossa salissa. Joka toinen maanantai syksyn ajan.

Eläkeikäisten päiväpiiri ma 30.9. klo 13 isossa salissa.

Musiikkia maanantaisin oppilaskonsertti ma 30.9. klo 18 isossa salissa.

Lähetysten sydänaännet ke 2.10. klo 9–10 lähetyskellarilla.

Miestenkerho Aikamiehät to 3.10. klo 18.30 päätyösalissa. "Mies, mikä sinua askarruttaa?" Eri-ikäiset miehet ovat tervetulleita kahvipöydän ääreen jakamaan tunteja miehen elämästä. Tied. Heikki Kastarinen 044 7284 610.

Nuorten perjantai-kahvila la 4.10. klo 18–22 alakerran kerhotiloissa. Mukana tämän vuoden rippikouluryhmä 1:n isosa.

Messu klo 10 su 6.10. isossa salissa. Viljelijöiden ja vanhusten viikon kirkkopyhä. Matti Hoffrén, Satu Väättäinen, Vesa Kajava. Messun

jälkeen uutispuuro ja kirkkokahvit.

Sunnuntaipäiväkoulu su 6.10. klo 10–11 alakerran kerhotiloissa.

Miesten piiri ke 9.10. seurakuntatalon pääkeittiössä 15–19.

Miesten ruokapiiri ke 9.10. klo 15 pääkeittiössä. Kaikki ruuanlaitosta kiinnostuneet miehet tervetulleita. Tied. Keijo Weman 040 5126 356.

Gospel-Spice -tanssia gospelmusiikkiin ke klo 16.15–17.15. Suunnattu naisille, mm. afroa, lattareita ja vennyttelyä. 5 €/kerta, 30 €/syksy.

VUORELAN KIRKKO Rissalantie 2

Arjen ateria to 26.9. klo 11–12.

Mikkelinpäivän enkelikirkko ja syysastautama su 29.9. klo 10. Perhemessussa Seppo Laitanen, Kaisa Yletyinen, Marjaana Kaisa, Aili Heiskanen. Keittoa, taiteilua, tutustumista parti-oon, leikkia, musiikkia Teatteri Aasinhännän kanssa. Ilmainen kuljetus Siilinjärven srk-talolta klo 9.30, paluu alkaen klo 13.

Eläkeikäisten päiväpiiri ma 30.9. klo 13.

Eläkeikäisten päiväpiiri ma 30.9. klo 13.

Donkis-ilta ke 2.10. klo 18–20 alakoululaisille perheineen.

Perjantai-kahvila pe 4.10. klo 18–22. Rukoushetki 19.30.

Jumalanpalvelus su 6.10. klo 13. Satu Väättäinen, Vesa Kajava.

Vuorelan lähetyspiiri ti 8.10. klo 10–11.30. Vierasta perhetyöntekijä Helena Mattinen kertomassa lähtövalmistelusta Namibian. Ryhmä on kaikille avoin.

MUUTA

Ystävän Tupa ma 30.9. klo 9–11 Leppäkaarten kerhohuoneessa, Honkarannantie 8.

Arkis alakouluisten pyhäkoulu ti 1.10., 8.10. klo 18–

19.30 Leppäkaarten kerhotilassa, Honkarannantie 8.

Hartaus ke 2.10. klo 14 palvelukeskus Akuliinassa.

Hartaus ke 2.10. klo 15 palvelukeskus Vetreassa (Siilinjärvi). Ehtoollinen. Diakonia-työntekijä Liisa Tiilikainen.

Kouluilaisten harrastuskerhoissa tilaa: kokki- ja puuhiskerhot Siilinjärven seurakuntatalolla,

liikuntakerho Siilinjärven koululla, monitoimikerho Vuorelan kirkolla, poikien sählykerhot Toivalan koululla ja toimintakerhot Kasurilan kylätalolla ja Pöijän koululla. Katso tarkemmat tiedot seurakunnan verkkosivuilta ja ilmoittaudu mukaan.

KASTETUT

Nelli Amanda Ruokolainen, Luis Väinö Alfred Ylönen, Helmi Elina Koponen, Lilia Tiuku Wanilla Mustonen, Kasper Mikael Markkanen, Vili Leevi Julius Mäkitaro, Taimi Helvi Marika Ilkkaheimo, Aaron Manu Johannes Onatus, Neea Miina Luodes, Atte Sakari Leskinen, Essi Alisa Happonen, Niilo Emil Olavi Läng.

KUOLLEET:

Paavo Asko Tapani Kosonen 69 v, Hilka Ester Lehtoranta 86 v, Lasse Rikhard Wagner 79 v, Meimi Maria Puustinen 82 v, Uuno Aappo Viljami Kauhanen 76 v, Martta Kuusela 86 v.

DIAKONIA-KESKUS

Suokatu 31

Avoinna ma, ke ja pe klo 9.40–12.

Lahjoitustavaroiden vastaanotto aukioloaikoina tai muuhun aikaan sopimuksen mukaan (040-4848468).

Ma,ke ja pe klo 9.50 kaikille avoin **aamuhartaus** ja klo 10–12 diakonien vastaanotot

ilman ajanvarausta, sekä kahvio Nuotta ja kiertäryspiste avoimena.

Kahviossa on luettavissa päivän lehdet S5 ja H5, sekä kristillisiä viikko-/kuukausilehtiä.

Kehtysvammaisten kahvikerho ke 25.9. klo 13.30–15. Diakoniakeskuksen kahvio

Hyvätuntulienpiirin sauna- **retki** Poukamaan to 26.9. klo 12

Kuurojen lähetyspiiri to 26.9. klo 17–19 Suokatu 22; kerhohuone Samuli.

Hyvätuntulien-piiri ti 1.10. klo 12.00 Diakoniakeskuksella.

Pullakirkko pe 4.10. klo 12 NKY:llä ja kirkkokahvit kahvio Nuotassa.

Naisten kesken -ilta Sanan Kulmalla ti 1.10. klo 18.30. Antaessaan saa – erityisopettaja Marjatta Lehtinen kertoo kehitysaputyöstä Gambiassa. Afrikkalainen ruoka 5 € klo 18.

PIENPIIRIT

SANAN KULMALLA Ma Rukouspiiri klo 18–19.30 oso 308 9567/Leena

Ma pariton vk **Raamattupiiri** klo 18–19.30 alk. 23.9. aiheena Danielin kirja, oso 5484087/Juha.

Ti pariton vk **Naisten solu** klo 18–19.30 alk. 24.9. oso 037 2791/Aune

Ke pariton vk **Askartelupiiri** klo 13–16, oso 5552300/Marjatta

Ke parillinen vk **Opintopiiri**: Kolmiyhdytys Jumala: Isä, Poika, Pyhä Henki klo 18–20 044 0438 585/Topi

To **Krito-ryhmät** klo 18–20 alk. 26.9. 040 079 3446/Anja

Pe klo 13–16 **Rukouspäivystys** ja avoimet ovet **Nuorekkaiden naisten kotisolu** pariton ke klo 18. Lisätietoja 044 012 7857/ Tero, turter@gmail.com.

Kodeissa kokoontuva miesten rukoussolu pariton ke klo 18

Raamattu- ja lähetyspiiri ke vuoroviikoin klo 13.

Gospel-lattari to klo 16.30–17.30.

"Kahvihuone Virvoitus"-iltapäivä su 13.10 klo 14 aiheena "Nainen elämän taikiniinissä".

Venäjänkielisten maahanmuuttajanaisten kerho to 25.9. klo 18. Järj. Puijon srk ja NKY. Ohjaajina Maija Antikainen ja Kirsti Tervo. Keskustelua, tarjoulua, ym. Seuraavat illat ke 9.10., 23.10., 6.11., 30.11. ja 11.12.

Yhteiskristillinen raamattu- ja rukousilta ti klo 18.

KANSAN RAAMATTUSEURA

Sanan Kulma

Tulliportinkatu 22

www.kansanraamattuseura.fi/kuopio

Krs-kuopio@sana.fi 0207681660

Kirjamyyntipiste avoimena tilaisuuksien aikana ja perjantaisin klo 13–16.

Rukousopetusta Sanan Kulmalla pe–la 27.–28.9. Kouluttajana Maikku Saarinen.

Sanan ilta pe 27.9. klo 18. Eteenpäin rukouksen tiellä, musiikki ylistysryhmä Jaspe.

Rukousopetusta la 28.9. klo 10–14 "Syvenmälle rukoukseen".

Naisten kesken -ilta Sanan Kulmalla ti 1.10. klo 18.30. Antaessaan saa – erityisopettaja Marjatta Lehtinen kertoo kehitysaputyöstä Gambiassa. Afrikkalainen ruoka 5 € klo 18.

PIENPIIRIT

SANAN KULMALLA Ma Rukouspiiri klo 18–19.30 oso 308 9567/Leena

Ma pariton vk **Raamattupiiri** klo 18–19.30 alk. 23.9. aiheena Danielin kirja, oso 5484087/Juha.

Ti pariton vk **Naisten solu** klo 18–19.30 alk. 24.9. oso 037 2791/Aune

Ke pariton vk **Askartelupiiri** klo 13–16, oso 5552300/Marjatta

Ke parillinen vk **Opintopiiri**: Kolmiyhdytys Jumala: Isä, Poika, Pyhä Henki klo 18–20 044 0438 585/Topi

To **Krito-ryhmät** klo 18–20 alk. 26.9. 040 079 3446/Anja

Pe klo 13–16 **Rukouspäivystys** ja avoimet ovet **Nuorekkaiden naisten kotisolu** pariton ke klo 18. Lisätietoja 044 012 7857/ Tero, turter@gmail.com.

Kodeissa kokoontuva miesten rukoussolu pariton ke klo 18

Raamattu- ja lähetyspiiri ke vuoroviikoin klo 13.

Gospel-lattari to klo 16.30–17.30.

"Kahvihuone Virvoitus"-iltapäivä su 13.10 klo 14 aiheena "Nainen elämän taikiniinissä".

Venäjänkielisten maahanmuuttajanaisten kerho to 25.9. klo 18. Järj. Puijon srk ja NKY. Ohjaajina Maija Antikainen ja Kirsti Tervo. Keskustelua, tarjoulua, ym. Seuraavat illat ke 9.10., 23.10., 6.11., 30.11. ja 11.12.

Yhteiskristillinen raamattu- ja rukousilta ti klo 18.

To klo 16 raamattu- ja lähetyspiiri joka toinen viikko (parittomien). To klo 18.30 Onkon opiskelijailta.

Sanan ja yhteyden ilta su 6.10 klo 16 Kuopion NKY:llä, Myllykatu 5.

Vilho Harvala "Usko ja epäusko", Koitto-musiikkiryhmä. Tarjoilua.

Siilinjärvi: Sanan ja yhteyden ilta ma 7.10 klo 18.30 srk-talolla, Vilho Harvala.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS

Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopionrauhanyhdistys.net

Tutustumisilta ke 25.9. klo 19 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat to 26.9. klo 13.30 Riistaveden palvelukeskuksella, Museotie 3.

Syysmyyjäiset la 28.9. klo 16 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat su 29.9. klo 14 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat su 29.9. klo 15.30 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat su 29.9. klo 17 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat ma 30.9. klo 18.30 Suonenjoen seurakuntakodilla.

Tiistai-kerho ti 1.10. klo 10.30 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat ti 1.10. klo 19 Maaningan seurakuntatalolla, Satamatie 5, Maaninka.

Seurat ke 2.10. klo 10.45 Tuusniemen palvelukeskuksella, Keskitie 29.

Seurat ke 2.10. klo 18 Petosen srk-talolla.

Seurat to 3.10. klo 13.30 Riistaveden palvelukodilla, Syrjäntie 37.

Yläkouluilta pe 4.10. klo 18.30 Rauhanyhdistyksellä.

Toimikuntapäivä la 5.10. klo 9 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat la 5.10. klo 19 **seurat** Rauhanyhdistyksellä.

Seurakuntapäivä su 6.10. klo 13 Rauhanyhdistyksellä.

Klo 13 Alkuhartaus ja alustus: Pidä usko ja hyvä omatunto, klo 15 Opistopizza ja kahvit. Keskustelu jatkuu.

Teemakohde: opistotyö.

Lauluseurat ke 9.10. klo 19 Rauhanyhdistys.

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMI-YHDISTYS

Raamattu- ja lähetyspiiri ke 25.9. ja ke 9.10. klo 18.30 keskusseurakuntatalolla Aa-

ronissa. Aiheena raamatun aarteet.

SLEY:n Itä-Suomen piiriin työntekijä on Johannes Häkämies oso 321 2938, johan-nes.hakamies@sley.fi

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Pienryhmät kokoontuvat: Raamattupiiri tiistaisin klo 18.30 Merja-Riitta Jaakkosella, Pitkäsiima 15, Kuopio, 040 557 3285

Rukouspiiri ja keskustele- **va raamattupiiri** ti klo 17.30 Kuopion NKY:n toimistos-

Uudet piirit käynnisty- **vät:** Miesten kuntopiiri maanantaisin klo 10 Kuopion Niiralan uimahallissa sekä SKYPERaamattu- ja -novum-piiri. Tied. ja sky-

pepiirien ajankohdat, Rauno Perälä 044 290 2450.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS

Kuninkaankatu 22

oso 569 1302

Toimipiste avoimena keskiviikkoisin klo 10–13.

Virsihetki klo 11–12. Myytävänä Herättäjä-Yhdistyksen tuotteita.

AHOLANSAARI

Körttiopiskelijoiden ja nuorten aikuisten ruska- **retki**, 3.-6.10.

laitetaan Saarta talvikuntoon, tehdään talkoita ja hiljennytään.

Aholansaaren Ystäväpäivät 18.–20.10. Ohjelmassa mm. la klo 10.15. "Minä Saaren ystävänä", la klo 13 Virsikierit, mukana Väärin papillan emäntä Minna Kettunen ja su klo 10 messu.

Hiljaisuuden retrit 25.–27.10. Järjestäjänä Järvi-Kuopion srk ja Aholansaari, retti-ohjaajina diakonis-

sa Eeva Väättäinen ja rovasti Pentti Simojoki.

Aholansaaren Joulu 23.–26.12.

Tied. ja ilm. oso 4641 000 www.aholansaari.fi aholansaari@aholansaari.fi

VAKKA

Kuninkaankatu 22

017 2622 322, 043 824 3270

Lähetyskauppa Vakka avoinna ti–pe klo 11–15.

www.kuopionseurakunnat.fi/lahetyskauppavakka

ILMOITTAUTUMINEN RIPPIKOULUUN TAPAHTUU 11.10.-1.11.2013 INTERNETIN KAUTTA.

www.kuopionseurakunnat.fi/rippikoulu2014

ILMOITTAUDU 11.10.-1.11.

Vuonna 1999 syntynyt saat kotiisi Rippikoulut 2014 -esitteen viikolla 42. Jos et saa sitä, ota yhteyttä kotiseurakuntaasi. Seurakuntiemme työntekijät vierailevat alueemme kouluilla viikoilla 40 ja 41 jakaen rippikouluinformaatiota.

PÄIVÄRIPPIKOULU

Päivärippikouluja järjestetään Kallaveden ja Järvi-Kuopion seurakunnissa.

Päiväkoulu pienryhmässä 2.-11.6. Vanhalla Pappilalla, Kuninkaankatu 12 Konfirmaatio 15.6. klo 13 Neulamäen kirkossa.

LEIRIRIPPIKOULU

Leiririppikoulu kestää viikon ja niitä pidetään leirikeskuksissa. Kuopion seurakunnissa leiririppikouluja on koulujen hiihto- ja kesälomilla.

ILTARIPPIKOULU

Iltarippikoulu pidetään arki-iltoina kaksi kertaa viikossa tammikuusta toukokuuhun. Konfirmaatio 18.5. klo 10 Tuomiokirkossa

ERITYISRIPPIKOULU

Erityisrippikoululeiri 3.-8.6. Koivurannassa, konfirmaatio 9.6.

ALAVAN SEURAKUNTA

Talviloma 1.-8.3. Hirvijärven leirikeskus kaupunkiovetuspäivät 15.2. ja 24.5., konfirmaatio 25.5.

Rytty 1.-leiri 2.-9.7. Konfirmaatio 13.7. klo 10 Tuomiokirkossa

Rytty 11.-18.6. Rytlyn leirikeskus kaupunkiovetuspäivät 10.6. ja 28.6., konfirmaatio 29.6.

Tiirinalahti 16.-23.7. Tiirinalahden leirikeskus kaupunkiovetuspäivät 24.6. ja 5.7., konfirmaatio 6.7.

Törmälä 30.6.-7.7. Törmälän leirikeskus kaupunkiovetuspäivät 29.6. ja 12.7., konfirmaatio 13.7.

Rytty 16.-23.7. Rytlyn leirikeskus kaupunkiovetuspäivät 15.6. ja 26.7., konfirmaatio 27.7.

TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Kolmikkannan leiri 11.-18.6. Konfirmaatio 29.6. klo 10 Tuomiokirkossa

Rytty I-leiri 2.-9.7. Konfirmaatio 13.7. klo 10 Tuomiokirkossa

Rytty II-leiri 30.7.-6.8. Konfirmaatio 10.8. klo 10 Tuomiokirkossa

Iltarippikoulu arki-iltoina tammikuusta toukokuuhun kaksi kertaa viikossa. Konfirmaatio 18.5. klo 10 Kuopion tuomiokirkossa.

PUIJON SEURAKUNTA

Rytty 1 hiihtolomaleiri 1.-8.3. Vastuussa ja seurakuntapäivä 16.3. Konfirmaatio 18.5.

Rytty 2 4.-11.6., Seurakuntapäivä 12.6. Vastuussa 15.6., Konfirmaatio 17.8.

Rytty 3 9.-16.7., Seurakuntapäivä to 17.7. Vastuussa 20.7., Konfirmaatio 7.9. klo 10

Hirvijärvi 23.-30.7., Seurakuntapäivä to 31.7. Vastuussa 3.8., Konfirmaatio 7.9. klo 13

JÄRVI-KUOPION SEURAKUNTA

Talvilomaleiri 1.-8.3. Hirvijärven leirikeskus, konfirmaatio Vehmersalmen kirkossa 20.4. klo 13

Päivärippikoulu 2.-5.6. ja 9.-13.6. Kaavin seurakuntatalo, konfirmaatio Kaavin kirkossa 15.6. klo 13

Tiirinalahti 1 4.-11.6. Tiirinalahden leirikeskuksessa, konfirmaatio Nilsän kirkossa 13.7. klo 10

Tiirinalahti 2 2.-9.7. Tiirinalahden leirikeskuksessa, konfirmaatio Muuruveden kirkossa 13.7. klo 13

Hirvijärvi 1 25.6.-2.7. Hirvijärven leirikeskuksessa, konfirmaatio Tuusniemen kirkossa 6.7. klo 10

MÄNNISTÖN SEURAKUNTA

Kolmikkannan leiri 4.-11.6. Konfirmaatio 15.6. klo 10

Törmälän leiri 12.-19.6. Konfirmaatio 29.6. klo 10

Hirvijärven leiri 23.-30.7. Konfirmaatio 3.8. klo 10

KALLAVEDEN SEUR

Köynnöksistä risti

Puijon kirkko sai uudet kirkko-tekstiilit.

Kolmekymmentä vuotta vanha Puijon seurakunnan kirkkotekstiilisarja uudistuu vähitellen. Uusia tekstiilejä ovat messukasukka, kalkkiliina ja stola.

”Tekstiilien suunnittelussa lähtökohtana ovat olleet kirkon vanhat, käytössä olevat vihreän liturgisen sarjan antependium ja kirjaliinat. Tekstiilien suunnittelu pohjautuu myös tilan arkkitehtuuriin ja väriin”, kuvaa suunnittelija **Heli Leskelä** Hanna Korvela Oy:stä. Aikaisemmat kirkkotekstiilit on suunnitellut Orvokki Hujanen.

Lukupulpetin kirjaliina suunniteltiin jo vuonna 2010.

”Antependiumissa ja saarnastuolin kirjaliinassa kulkee läpi tekstiilipinnan vaakalinjainen viiniköynnös. Uudessa kirjaliinassa tämä vaaka-suuntainen viiniköynnös on pelkistetyimmässä asussa. Se muodostaa ristin vaakapalkin”, Leskelä avaa.

Messukasukassa, kalkkiliinassa ja

stolassa on jatkettu samaa symboliikkaa -aihetta. Messukasukassa on köynnöksistä kasvun viivaa ylöspäin.

”Siinä on samaa linjaa ja viitettä kuin kirkkosalin alttariseinän työssä. Viiniköynnöksen hedelmä on nostettu medaljonkimaiseksi yksityiskohdaksi kasukan eteen. Luku 12 kuvaa kahtatoista apostolia. Ympyrän kehä kuvaa Jumalan sanan muuttumattomuutta ja täydellisyttä”, Heli Leskelä kertoo.

Köynnösmäiset viivat jatkuvat ristiksi messukasukan taakse. Kolmen köynnösviivan aihe kuvaa Pyhää Kolminaisuutta. Köynnösviivat muodostavat ristin myös kalkkiliinassa ja stolassa.

”Ensi vuodelle olemme anoneet rahoitusta jatkaaksemme käytössä kuluneiden tekstiilien uusimista. Seuraavana on vuorossa valkoinen ja violetti sarja, ja seuraavana vuonna punainen sarja”, kertoo kirkkoherra **Jaana Marjanen**.

Tekstiilit on kutsunut **Pirjo Törhön**, joka on myös kunnostanut Päivärannan kirkosta jääneet stolat diakonistoliksi.

ULLA REMES

TIMO HARTIKAINEN

KIRKKO & KOTI

16
25.9.2013

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti. 100. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 9.10.

Kustantaja Kotimaa Oy, Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki. **Julkaisija** Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi.
Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Pauli Kurkirinne, Marketta Rantama
Painos 73670 kpl
Toimitus Suokatu 22 B, 5. krs., avoinna ma–pe klo 8–16.

Viestintäpäällikkö, Kirkko ja Koti -lehden päätoimittaja (Vt.) Ulla Remes puh. 040 4848 234 ulla.remes@evl.fi
Tiedottaja Heli Haring (vs.) puh. 044 4144 801 heli.haring@evl.fi
Tiedottaja (80 % työaika) Merja Tapio

puh. 040 4848 236 merja.tapio@evl.fi
Verkkotoimittaja Seija Rytönen (virkavapaalla)
Verkkotoimittaja Tuija Hyttinen (vs.) puh. 040 4848 514 tuija.hyttinen@evl.fi
Taitto Kotimaa-Yhtiöt
Ilmoitukset: Pirjo Teva puh. 020 754 2284, gsm 040 680 4057 pirjo.teva@kotimaa.fi
Tilaukset Kuopion ulkopuolelle 20 €/vuosikerta.
Jakelu Itella Posti Oy, Suora Lähetys Oy.
Jakelupalaute: jakelupalaute@kotimaa.fi www.suoralahetys.fi, puh. 017 264 7800
www.facebook.com/kirkkojakoti

Vehmersalmen perhekerholaiset iloitsivat puurosta: vasemmalta Viljami Voutilainen, vauva Aliina Kumpulainen, vauvan syöttäjä Laura Kumpulainen, oikealla Kasperi Pulkkinen

Aina paistoi aurinko

Kirkko ja Koti -lehden satavuotiskier-tueella juhli yli 2000 ihmistä.

Ruispuuroa voislman kera, ajatustenvaihtoa, pysähtymistä hetkiksi arjen keskelle. Kesän aikana *Kirkko ja Koti* –seurakuntalehden toimituksen väki jalkautui juhlimaan kaiken kansan keskelle hivelemällä makumuistoja, jotka erityisesti vanhalla väellä heräsivätkin: ”Viimeksi olen ruispuuroa syönyt 60 vuotta sitten” tai ”Äitivainaa keitti ruispuuroa sillä lailla, että jatkoi sitä perunoilla tai puolukoilla ja hyvvee se oel!”

Kiertue alkoi Järvi-Kuopion seurakunnista ja päättyi Kuopion torille. Kummallisesti tunnelma oli kuin lapsuuskesinä: aina paistoi aurinko. Yhteensä 2000 puuroannosta jaettiin. Puuro keitettiin Kuopion

Kuopion torilla puuron suosio oli niin suuri, että sata litraa ei riittänyt.

Muuruviedellä Hartikaisen metsuriveljekset tapasivat myös pappi Mikko Huhtalan.

Säyneisen kauppa oli vielä kiertueen aikana auki, paikalla Mirja Riekkinen ja Siiri Markkanen 10 v.

Keskuseurakuntatalolla: emännät **Sinikka Tiirikainen, Riitta Lohkoi** ja **Ulla Mykkänen** nousivat pitkin kesää kukonlaulun aikaan haudutamaan ja hämmentämään hitaasti kypsyyä ruispuuroa. Hitaus. Hartaus. Hiljaisuus. Nämä ajatukset maustuivat puuroon, jota syödessä annettiin palautetta ja ide- oita lehteen ja seurakunnalle yleensäkin: ”Ne sais ne kastetut ja kuolleet

olla vähän isomalla röntillä. Kyllä se luettu lehti on, onnee vuan!”

Jokaisella pysähdyspaikalla oli ihmisiä tapaamassa myös alueseurakuntien työntekijöitä.

Kiertueella jaettiin myös **Sanna Ollikaisen** ja **Paula Remeksen** suunnittelemaa satavuotisjuhlapeliä Jeesuksen vertauksista.

ULLA REMES

Istanbul ja Ilmestyskirjan seitsemän seurakuntaa Matka Turkkiin 29.3.–5.4.2014 Matkanjohtajina Jaana ja Seppo Marjanen

Kokonaishinta 1370 euroa sisältää matkajärjestelyt, lennot Helsingistä, kuljetukset Turkissa, majoituksen hyvissä keskitason hotelleissa kahden hengen huoneissa, puolihoidon, pääsymaksut, suomenkielisen oppaan palvelukset.

Lisämaksusta yhden hengen huone 280 €.

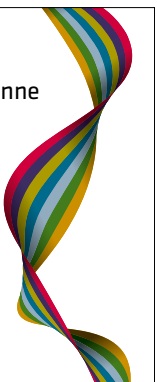
Vastuullinen matkanjärjestäjä Toivoimatkkat.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset puh. 040 4848 412.

Kiitos

perheet lapsistanne työvuosinani, työkaverit yhteisestä matkasta. Jääkää hyvästi.

Ella Järvelä (ent. Tiihanen) eläkeläinen

VIIKON VALINNAT

Kirjeitä kirjailijalta

Volter ja Hilja. Volter Kilven ja Hilja Vanhakartanon kirjeenvaihtoa. Toim. Laura Kokko. Kirjapaja. 2013. 341 s.

Kun suomalaisilta kulttuurin am-

mattilaisilta on kysely mikä kirja

heilitti on jäänyt kesken, on useim-

pien listalla **Volter Kilven** Alasta-

lon salissa. Tämän tiesi jo kirjaili-

ja (1874–1939) aikoinaan itsekin ja

elämään ovat jääneet hänen lau-

sahduksensa ”ei ole Kilpi kaikil-

le, ei edes joka toiselle” ja ”viera-

sas minä olen kaikille”. Tuota

vierausta, jota Kilpi kutsui toi-

seudeksi, hän tunsi myös omia

lapsuudenperheensä jäseniä koha-

taan ja pohtii mikä vie heidät

henkisesti eroon toisistaan ja sik-

si kirjailija, tuolloin myös kirjasto-

virkillä, käänsikin katseensa pa-

risuhteeseen: ”Minä uskon, että

kaksi ihmistä, jotka liittyvät toi-

siinsa, vihkivät sillä toisensa toi-

silleen koko elämäksi, mutta se

vihkiminen ei saa olla mikään ul-

konainen side, vaan sisällinen,

alati kumpuava veto toisiansa

Kirjailijan kodissa

Anne Heltunen ja Annamari Saure: Haltiakuusen alla. Suomalaisia kirjailijakodeja. Valokuvat Jari Suominen. Avain. 2013. 272 s.

Kaksi äidinkielenopettajaa otti itselleen urakan ja kiersi vuoden

aikana kaikki suomalaiset museoidut kirjailijoiden kodit. 28 kirjailijaa ja 30 kohdetta eri puolella Suomea, pieniä ja isompia, toiset yhdistysten ylläpitämiä, jotkut myös kaupunkien museoissa ja kirjastoissa olevia huoneita.

Syntyi lumoava *Haltiakuusen alla*, jonka houkuttelevat ja värikkäät kuvat pienine yksityiskohtineen ovat yhtä tärkeä osa kirjaa kuin itse teksti, joka käsittelee niin koteja kuin kirjailijoiden elämää ja teoksiakin monitasoisesti ja tyylikkäästi, mutta rehellisesti. Kirja tuo paitsi esille suomalaisen kirjallisuuden historian, mikä paljastaa kirjallisuutemme kannustimena olleen enemmänkin elämän henkisen rikkauten kuin aineellisen vaurauden, se kertoo myös konkreettisen työnkuvan kaaren Lönnrothin jokailtaisesta kynänteroituksesta aina Pääntalon taisteluun tekstiä hävittävän tietokoneen kanssa!

Paria asiaa jäin kirjassa kaipaamaan. Kodit on esitelty kirjailijoiden mukaan aakkosjärjestyksessä. Lähdeluettelo on kirjan lopussa. Sen olisi voinut pilkkoa osiin, näin se palvelisi lisätiedonhailusta kirjallisuuden ystävää vielä paremmin. Myös kursivoituidet tekstit, joita oli paljon, olisivat näkyneet hieman isompina ikänäköisellekin. Ja kuva haltiahuusesta olisi ollut kiva. Moni meistä on lumoutunut Linnankosken laulamasta tulipunaisesta kukasta, mutta kuka tietää mistä luonnon luomasta onkaan kyse?

TERHI LAITINEN

TYÖNTEKIJÄLTÄ

Onneksi on rippikoulu!

Silloin, kun minä olin viisitoista-vuotias, en halunnut mennä rippikouluun. Minulla oli olevinaan monta hyvää ideologista syytä miksi en, mutta kaikista tärkein syy taisi olla se, että paras kaverini ei ollut menossa. Onneksi tulin kuitenkin menneeksi. Ja onneksi olen sittemmin saanut työni puolesta käydä rippikoulun monta kertaa.

Rippikoulu on ainutlaatuinen kokemus ja mahdollisuus ihmisen elämässä. Rippikoulussa saa mahdollisuuden keskittyä ihan urakalla pohtimaan elämän syvimpiä ja tärkeimpiä kysymyksiä. Ympärillä on vertaisryhmä jonka kanssa voi peilata omia ajatuksiaan ja samalla saa viettää hauskoja aikoja leirillä. Rippikoulussa paitsi rukoillaan ja keskustellaan, myös leikitään, lauletaan ja nauretaan. Ja ollaan tavallisesta arjesta poiketen ilman telkkaria ja tietokonetta ja suurin osa ajasta myös ilman kännyköitä. Rippikoulussa on siis kerrankin aikaa tutustua paremmin itseensä, omaan ajatteluunsa ja toisiin ihmisiin ja heidän ajatteluunsa. Ja Jumalan ajatteluun myös.

Rippikouluun ei onneksi ole minkäänlaisia pääsyyvaatimuksia. Jokainen on tervetullut, onpa sitten nuori tai aikuinen, kirkkoon kuuluva tai kuulumaton. Kaikille pystytään järjestämään mahdollisuus käydä rippikoulu, myös erityisryhmille. Kuopiossa vuonna 2014 järjestetään yhteensä 43 rippikouluryhmää ja niissä rippikoulunsa käy n.

85% Kuopiolaisista 15-vuotiaista.

Rippikoulu on kasteopetusta jo kastetuille tai mahdollisesti kastettaville ja se perustuu Jeesuksen itsensä antamaan käskyn: ”Kastakaa -- ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa”(Matt.28:18-20). Rippikoulussa käydään läpi, mihin me kristityt Suomen ev.lut. kirkossa Raamatun ja oppimme pohjalta uskomme. Tai paremminkin, mihin me saamme turvata elämäsämme. Rippikoulussa opetellaan yhdessä rukoilemaan ja hiljentymään, elämään seurakuntayhteydessä, rakastamaan lähimmäistä, kunnioittamaan toisia ihmisiä ja pitämään huolta ihmisistä ja luomakunnasta. Ja ajattelemaan omilla aivoilla.

Minulle tärkein tavoite rippikoulussa pitäessään on saada kertoa, miten paljon Jumala rakastaa meistä jokaista juuri sellaisina kuin me olemme. Sen minä itse olen rippikoulussa vuosien varrella oppinut. Onneksi.

SANNA HUSSO vs. seurakuntapastori Männistön seurakunta

Sinulle surun aikana

Kuolema ja suru ovat tulleet lähellesi. On kuljettava läpi pimeän, jotta voi nähdä valon. Jos tahdot jakaa kysymyksiäsi, ajatuksiasi, ehkä itkuasiikin toisten kanssa, olet tervetullut sururyhmään. Ryhmien koko on enintään kahdeksan henkilöä.

Sururyhmä nuorille

MAANANTAISIN klo 17.30–19.00.

11.11., 18.11., 25.11., 2.12., 9.12., 16.12.

26.8., 2.9., 9.9., 16.9. Vanha Pappila, Kuninkaankatu 12

Nuorisotyönjohtajat Niklas Grönholm ja Anu Viippola.

ILMOITTAUTUMISET 31.10. mennessä puh. 040 484 8415 tai 040 484 8408.

Sururyhmä työikäisille

KESKIVIIKOKOISIN klo 18.00–20.00.

13.11., 20.11., 4.12., 18.12., 8.1.

Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 B, 4. krs

Pastori Anna Vääntinen ja diakoni Sonja Tirkkonen

ILMOITTAUTUMISET 31.10. mennessä ma-ke klo 8-14 puh. 040 484 8223.

Sururyhmä ikääntyneille

TORSTAISIN klo 13.00–14.30.

31.10., 7.11., 14.11., 21.11., 12.12., 19.12.

Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 B, 4. krs

Sairaalapastori Risto Voutilainen ja psykologi Raili Miettinen

ILMOITTAUTUMISET 11.10. mennessä ma-ke klo 8-14 puh. 040 484 8223.

Sururyhmä itsemurhan tehneiden omaisille

TIISTAISIN klo 18.00–19.30.

11.2., 18.2., 25.2.2., 4.3., 11.3., 18.3.

Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 B, 4. krs.

Pastori Salla Tyrväinen ja diakoniatyöntekijä Ulla Halonen

ILMOITTAUTUMISET 17.10.2014 mennessä ma-ke klo 8-14 puh. 040 484 8223.

Järvi-Kuopion sururyhmät

Säyneinen, aloitus 2013 syyskuu

Riistavesi, aloitus 2013 marraskuu

ILMOITTAUTUMISET aloitusta edeltävän kuukauden 15. päivään mennessä puh. 040 4888 602 tai 040 4888 611

Lisätietoja puh. 040 4888 627

KUOPIO EV.LUT. SEURAKUNNAT

www.kuopionseurakunnat.fi

Sanna Huttunen, kanttoriksi johdatettu kansankirkon kriitikko, puhui toissa viikolla Hengen Uudistus -seminaarissa Kuopiossa.

Muukalaiseksi Istanbuliin

Muukalaisuus on kanttoriksi valmistuneelle Sanna Huttuselle tuttu tunne. Nyt hän lähtee vapaaehtoisena kehittämään musiikkityötä Istanbulin luterilaiseen seurakuntaan.

27-vuotiaan **Sanna Huttusen** elämässä moni asia ei ole tuntunut menneen ihan putkeen. Kun hän muutti Savonlinnasta Kuopioon opiskelemaan kanttoriksi, hän tuumi ”tämä meni nyt kyllä ihan väärin”. Ylioppilaskirjoitusten jälkeen monet hänen ystävistään Savonlinnan taidelukiosta tai paikallisen seurakunnan nuorista suuntasivat Helsingin isoihin opiskelijajymppyröihin, kuka minnekin alalle. Huttunenkin haki ensisijaisesti pääkaupunkiin opiskelemaan musiikkikasvatusta, mutta löysikin itsensä Kuopion Sibeliuskatemiasta kirkkomusiikin parista.

”Haikailin Kuopion alkuaikoina pääkaupunkiin isompiin opiskelijapiireihin ja tuttujen koulukavereiden pariin. En aluksi viihtynyt Kuopiossa, ja matkustin ensimmäisenä opiskeluvuotena joka viikonloppu Savonlinnaan”, hän muistaa.

Opiskelijoiden joukoissa oli muitakin, jotka tunsivat itsensä uudessa kaupungissa orvoiksi ja kodittomiksi. Pikku hiljaa Kuopion pienten piirien merkitys avautui hänelle. Nuori nainen löysi ystäviä sekä yhteyden seurakuntaan ja meni mukaan Evankelisiin opiskelijoihin. Pieni porukka kokoontui vuorotellen toistensa ko-

deissa nyyttikestiperiaatteella kuulemaan Raamattuopetusta ja laulamaan hengellisiä lauluja. Kahdeksan vuoden aikana hän ymmärsi myös pienen, tiivistunnelmaisen oppilaitoksen hyvät puolet. Huttusen mielestä Kuopion Sibeliusakatemiassa opiskelijat tutustuvat toisiinsa paljon helpommin kuin isossa pääkaupungissa.

”Jos olisin mennyt Helsinkiin, olisin tullut enemmän savonlinnalaisiin ystäviini. En olisi itsenäistynyt, kuten Kuopiossa. Kun tarkastelen Kuopioon muuton tärkeää tienhaaraa jälkepäin, tie näyttääkin vieneen minut juuri sinne, minne pitikin.”

Orpo ja koditon

Kuopiossa koettu orpouden ja kodittomuuden tunne on hänelle tuttu jo yläasteelta. Kotona oli kristillinen kasvatusta, ja kodissa pidettiin maallikoiden vetämiä raamattupiirejä. Kouluikässä kristillisen perheen lapsi ei helpolla samaistunut muihin ikäisiinsä. Siksi hän meni jo 13-vuotiaana mukaan Savonlinnan seurakuntanuoriin, mutta oli sielläkin joukon nuorin.

”Olen aina ollut hirveän kiltti, ja aluksi jännitin seurakuntanuorten laulu- ja ru-

kousiltoja. Epävarmana 13-vuotiaana ei ollut helppoa päästä mukaan vanhempien nuorten joukkoon. En silti osannut sieltä poiskaan olla, ja sain seurakunnasta samalla tavalla ajattelevia ystäviä.”

Lapsuuden koti antoi pohjan uskolle, joka ohjaa häntä kaikessa. Usko tarkoittaa hänelle rippikoulun yksinkertaista ja selkeää opetusta syntien anteeksiannosta. Huttunen käy sunnuntaisin mieluiten Luther-säätiön Kuopion Pietari-yhteisön jumalanpalveluksessa, mutta toimii välillä kanttorina kansankirkon messuisa. Hän tarkastelee rohkeasti ja kriittisesti kirkkoa. Jos se haluaa olla menettämättä jäseniään ja saada toimintaan mukaan varsinkin nuoria aikuisia, hänestä sen tulisi keskittyä tärkeimpään sanomaansa Jeesuksesta syntien anteeksiantajana. Erilaiset ja erikoiset musiikkipitoiset messut tai puhe lähimmäisen rakkaudesta eivät Huttusesta ole ratkaisu uusien jäsenten saamiseen tai sunnuntaiaamuiseen nuorten aikuisten katoon kirkon penkistä. Tilastolukujen sijaan tulisi keskittyä siihen, että sunnuntaiin messu koskettaisi edes yhtä uutta osallistujaa, joka palaisi sinne uudelleen ja uudelleen.

”Tärkeintä on, että kirkon sanoma syntien anteeksiannosta on esillä. Jos ihminen ei koe tarvitsevansa Jumalaa, hän ei vain tule kirkkoon. Uskon synnyttämäinen on aina lopulta Jumalan työtä.”

Iloinen heittäytyjä

Hän uskoo, että Jumala johdattaa kaikissa valinnoissa – ja lisää lauseeseen samaan hengenvetoon sanan ”kai”. Päälle hän he-

”Tie on vienyt juuri sinne, minne on pitänytkin.”

läyttää iloisen naurun. Rohkea nainen on heittäytyjä, joka tekee valintoja luottaen täysin siihen, että Jumala pitää hänestä aina huolen. Toisaalta olisi turvallista, että vasta ammattiin valmistuneen elämässä olisi turvakehikkona työpaikka ja toimeentulo odottamassa. Sen sijaan hän on irtisanonut vuokrasopimuksensa Kuopiossa, vie huonekalunsa vanhempiensa varastoon Savonlinnaan ja lentää näinä päivinä Istanbuliin vapaaehtoistyöntekijäksi. Siellä hänen tehtävänä on kehittää pienen paikallisen luterilaisen seurakunnan musiikkielämää. Hän löysi Turkin suurimman kaupungin luterilaisen seurakunnan kolme vuotta sitten interreil -matkallaan. Pieni luterilainen yhteisö ja seurakuntaisten tarve musiikkityön kehittäjälle jäi kytemään mieleen. Hän odottaa innolla pääsevänsä tutustumaan historiaa huokuvaan suurkaupunkiin sekä islamilaisuuteen.

”En niinkään odota sitä, mitä annettava minulla on paikalliselle seurakunnalle, kuin sitä, mitä Istanbul antaa minulle. Unelmia voi toteuttaa, ja minä lähen toteuttamaan nyt omaani.”

PIRJO TIIHONEN